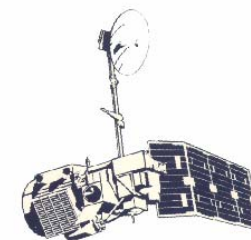

Távérzékelési adatok és know-how a kormányzat szolgálatában

**GIS OPEN 2006 Konferencia
Székesfehérvár**

Csornai Gábor

FÖLDMÉRÉSI ÉS TÁVÉRZÉKELÉSI INTÉZET,

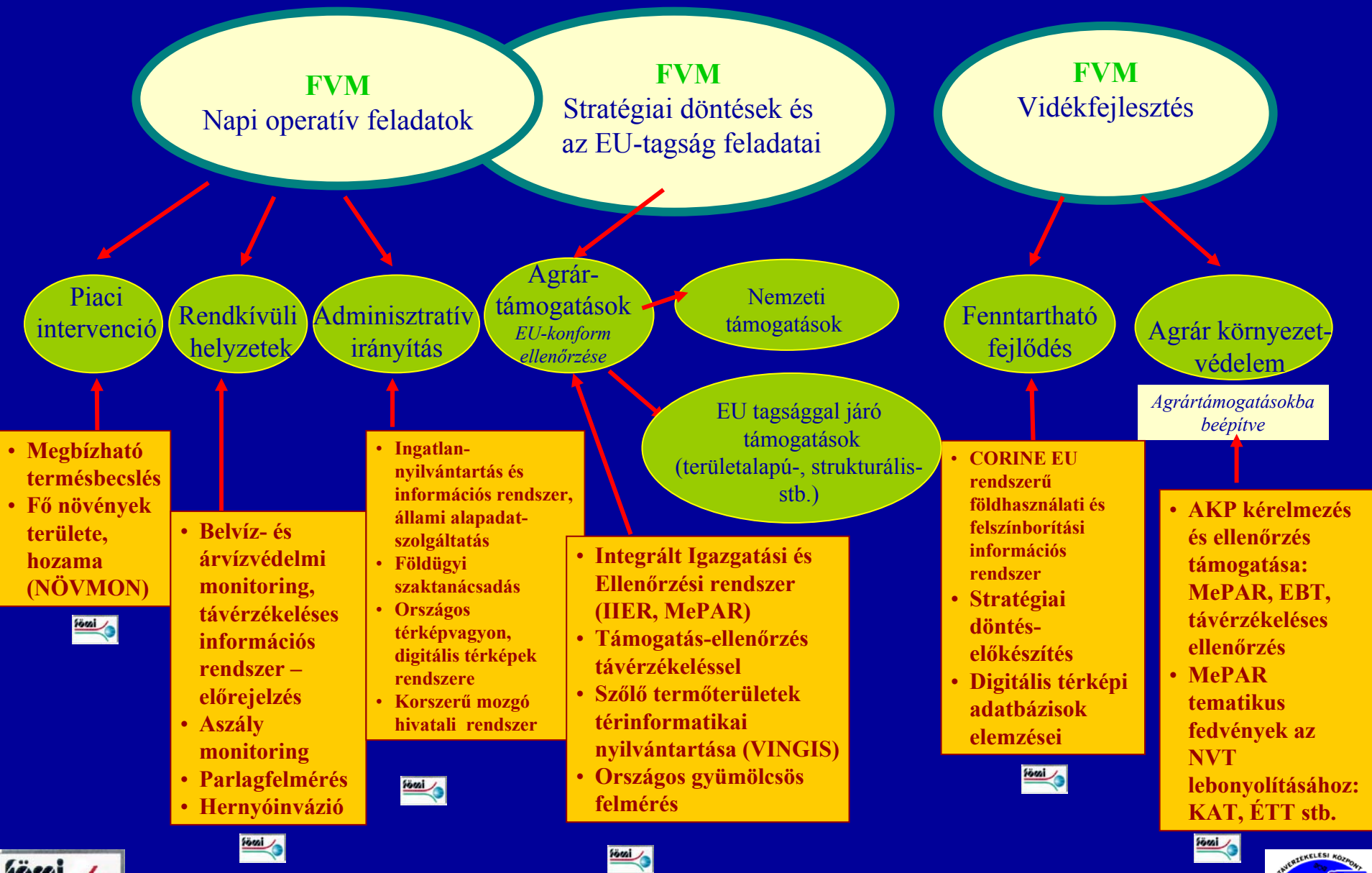
TÁVÉRZÉKELÉSI KÖZPONT

BUDAPEST

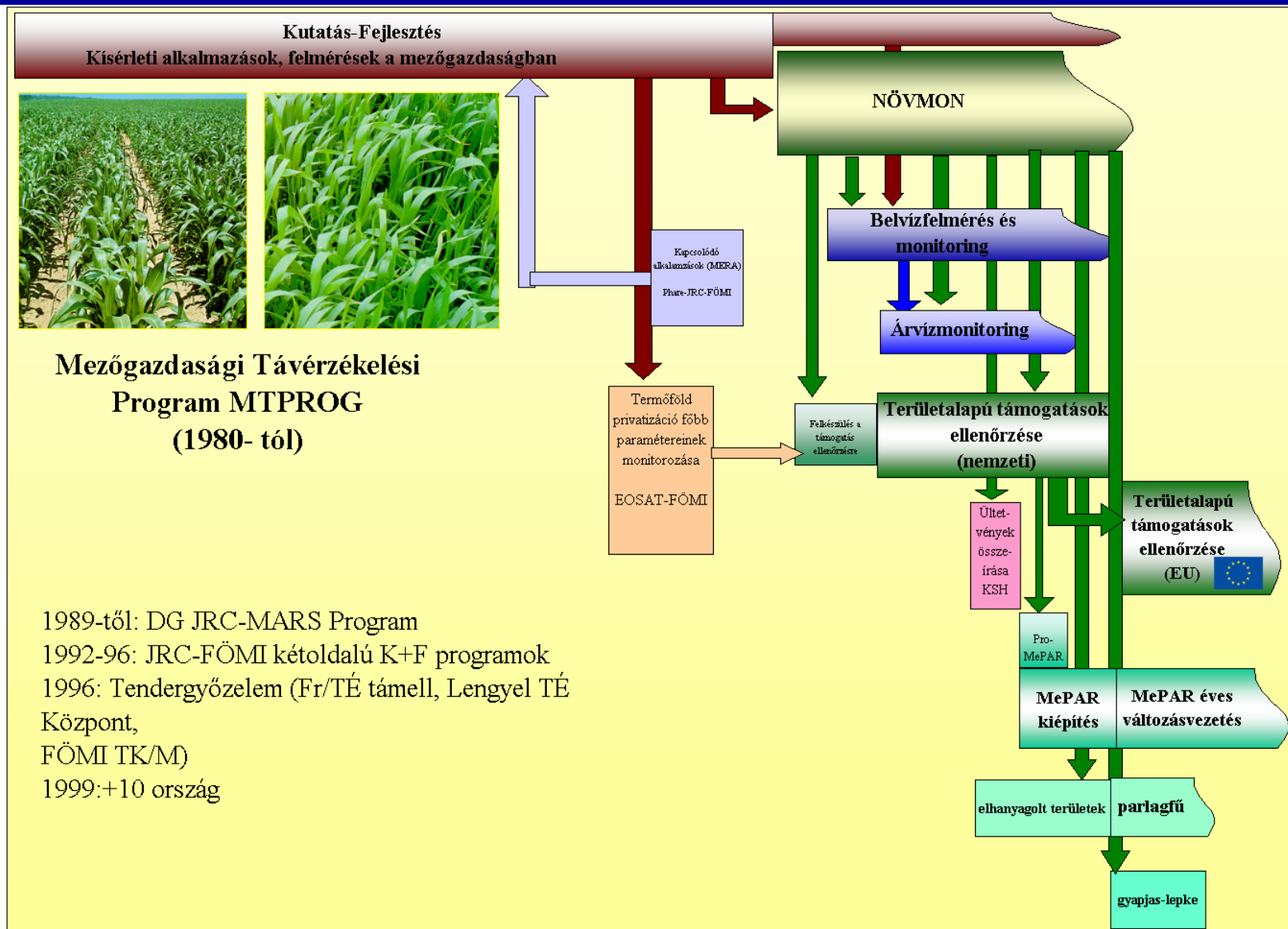
Tartalom

- A FÖMI Mezőgazdasági Távérzékelési Programjának 25 éve
- Országos Szántóföldi Növénymonitoring és Termésbecslés (NÖVMON)
- ProMePAR 2002 kísérleti program
- A Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer (MePAR)
- Az EMOGA területalapú támogatások távérzékeléses ellenőrzése 2004-től
- Árvíz monitoring
- Belvíz monitoring
- Aszály monitoring
- VINGIS szőlő ültetvényregiszter térinformatikai háttérének kialakítása
- ESA-FÖMI Prodex-ENVISAT K+F projekt
- Parlagfű kimutatás távérzékeléssel
- Gyapjas pille kártételének kimutatása

fő területei az FVM számára

A FÖMI Mezőgazdasági Távérzékelési Programjának 25 éve

1980 1981 1982 1983 1984 1985 1986 1987 1988 1989 1990 1991 1992 1993 1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006

Országos Szántóföldi Növénymonitoring és Termésbecslés (NÖVMON) (operatív: 1997-2003+?)

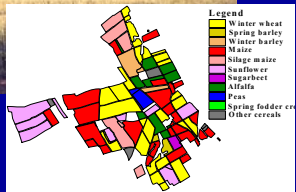
A NÖVMON és előzményei

- **FÖMI TK: 300 emberévnnyi K+F befektetés**
- Több nemzetközi együttműködés és program
- Nemzetközileg elismert eredmények (EU, USA)
- Kísérleti eredmények:
  - 1983: 1-3 gazdaság + Hajdúság (+ Hajdú-Bihar megye)
  - 1984: Hajdú-Bihar megye
  - 1986-1987: Multitemporális kiértékelés (növényfejlődés felmérés)
  - 1990: Növényterkép 3 megyére + területfelmérés
  - 1993-1996: Kiemelt OMFB-FVM-FÖMI projekt:
az operatív monitoring megalapozása
Több nemzetközi projekt
  - 1997-2003: Országos operatív szántóföldi növénymonitoring
és termésbecslés (NÖVMON) az FVM számára
  - 2004-ben finanszírozási probléma: EU harmonikus-e?

A NÖVMON operatív rendszere

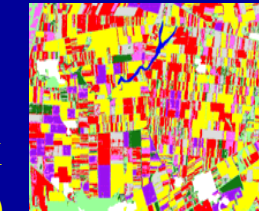
Előzetes kalibrációs
mérések több éves
adatsorból kiindulva

Növényterképek
és területi adatok
(megyék, ország)

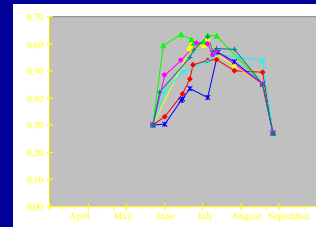
Referencia
adatok

**NÖVMON
INFORMÁCIÓ
KIVONÁSI
RENDSZER,
MÓDSZERTAN**

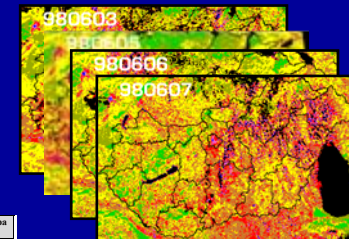
1. Megye	Osi árpa (kg/ha)	Osi árpa (kg/ha)	Tavaszi árpa (kg/ha)
2. Pest, Budapest	69 694	13 522	7 871
Közép-Magyarország	69 694	13 522	7 871
Egér	82 809	8 663	4 659
Komárom-Esztergom	39 598	5 621	4 744
Veszprém	36 982	15 751	9 654
Közép-Dunántúl	158 389	29 975	19 057
Győr-Ménfőcsanak	68 062	13 965	24 257
Vas	99 011	7 456	13 853
Zala	22 241	7 441	6 030
Nyugat-Dunántúl	129 314	28 862	44 140
Baranya	55 873	13 734	5 959
Somogy	50 241	11 666	2 018
Tolna	54 666	10 284	1 965
Dél-Dunántúl	160 780	35 664	9 942
Borsod-Abaúj-Zemplén	58 269	5 249	20 885
Héves	52 188	6 397	10 906
Nógrád	22 031	2 080	6 972
Észak-Magyarország	122 488	23 486	38 664
Hajdú-Bihar	68 156	8 238	8 487
Jász-Nagykun-Szolnok	116 323	14 016	15 198
Szabolcs-Szatmár-Bereg	36 212	5 087	3 284
Észak-Alföld	228 691	27 811	28 969
Bács-Kiskun	93 202	27 884	6 041
Békés	124 146	21 279	3 893
Csongrád	70 870	17 375	2 930
Dél-Alföld	288 218	66 518	12 866

Jelentések

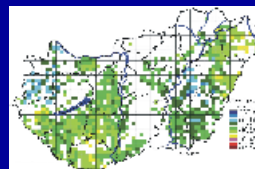
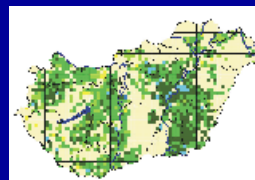

Nagyfelbontású
űrfelvételek

A növényfejlődés
felmérése
Hozam előrejelzés

Kisfelbontású
űrfelvételek

1. Megye	Osi árpa (kg/ha)	Osi árpa (kg/ha)	Tavaszi árpa (kg/ha)
2. Pest, Budapest	3 650	3 146	2 540
Közép-Magyarország	3 650	3 146	2 540
Egér	4 180	3 802	3 298
Komárom-Esztergom	3 909	3 486	2 834
Veszprém	3 760	3 407	3 031
Közép-Dunántúl	4 022	3 535	3 047
Győr-Ménfőcsanak	3 712	3 378	3 307
Vas	3 626	3 250	3 245
Zala	3 861	3 610	3 152
Nyugat-Dunántúl	3 712	3 405	3 266
Baranya	4 346	3 867	2 934
Somogy	3 718	3 572	2 959
Tolna	4 179	3 957	3 040
Dél-Dunántúl	4 093	3 796	2 960
Borsod-Abaúj-Zemplén	3 328	2 912	2 721
Héves	3 116	2 977	2 614
Nógrád	3 193	2 841	2 541
Észak-Magyarország	3 222	2 922	2 659
Hajdú-Bihar	3 681	3 148	2 396
Jász-Nagykun-Szolnok	3 365	3 261	2 572
Szabolcs-Szatmár-Bereg	3 636	3 156	2 663
Észak-Alföld	3 507	3 207	2 528
Bács-Kiskun	3 700	3 207	2 234
Békés	3 461	3 265	2 387
Csongrád	3 421	2 976	2 582
Dél-Alföld	3 528	3 165	2 360

A NÖVMON egyedi:

- módszertanilag, megoldásában (térbeli és tematikus részlet), operativitás
- a növényazonosításban, területbecslésben (pontosság) a nemzetközi felső 1/10
- hozambecslési megoldásban, megbízhatóságában
- EU és USA, Kanada, ázsiai érdeklődés
- Eljárás egy gazdaság szintjére $\pm 3-5\%$ (1999)
- módszertani megalapozottsága miatt
- egy sor additív alkalmazás

Társadalmi haszon és kockázat:

- objektív országos adatok a stratégiai döntésekhez
- nemzetközi hitelesség (objektív módszer, elismert program DG AGRI, DG JRC)
- jelentős fejlesztés, innováció
- kockázat: a FÖMI-nél

Alkalmazási programok a NÖVMON bázisán (módszertan, eszkörendszer, operatív alkalmazási tapasztalat)

Mezőgazdasági Parcella Azonosító
Rendszer (MePAR)

Nemzeti területalapú támogatások EU
harmonikus ellenőrzése (2000-2003)

EMOGA területalapú támogatások
távérzékeléses ellenőrzése (2004-től)

Árvíz monitoring

Belvíz monitoring

Aszály monitoring

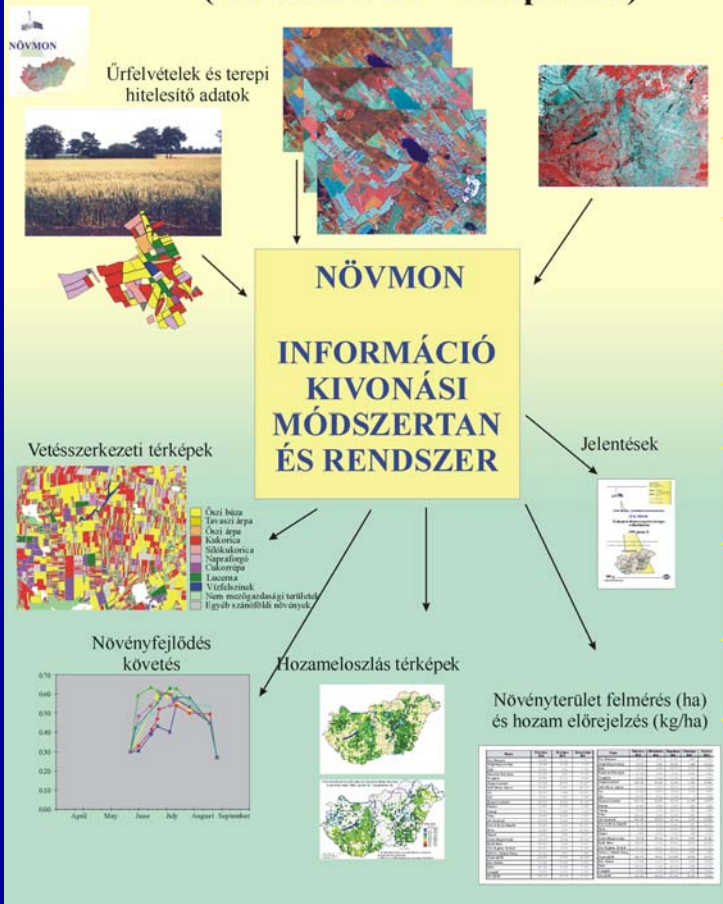
ESA-FÖMI Prodex-ENVISAT K+F projekt

Gyapjas pille kártételének kimutatása

Parlagfű kimutatás távérzékeléssel

Szőlő- és gyümölcs kataszter (VINGIS)

Országos Szántóföldi Növénymonitoring
és Termésbecslés Program
(NÖVMON 1997-től operatív)

ProMePAR 2002 kísérleti program

ProMePAR 2002

kísérleti program célkitűzései

- Az IIER részét képező EU csatlakozásra felkészítő feladatot valósított meg, már a 2005-ös elvárások szerint.
- Megvalósította az IIER egyik alapegységének, a **Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszernek** kialakítását, és a terület alapú kérelmek kezelését az IIER előírásainak megfelelően.
- **Felkészítette a gazdálkodókat és az intézményeket** (AIK, FM hivatalok, falugazdászok) az EU kifizetések fogadására.
- Előkészítette a MePAR **2004-es országos bevezetését.**

A ProMePAR mintaterületen beérkezett kérelmek ellenőrzési folyamata

A kérelmek 100%-ára:

- 1. Teljesség (hiányosság) ellenőrzése (ez később az FM Hivatalokban)**
- 2. Földügyi adminisztratív ellenőrzés = az adott blokkot érintő, kérelmekben szereplő mg.-i táblák összterületének összevetése a blokk teljes területével → blokk szintű túligénylés kiszűrése**
- 3. EU harmonikus távérzékeléses ellenőrzés táblánként ***
- 4. Terepi növényellenőrzés, és a táblaméret kontroll mérése GPS-el* (A távérzékeléses ellenőrzésnél hibásnak bizonyult táblák + ellenőrzés esetében)**

* Csak a ProMePAR-ban 100%, egyébként az EU-elvárás min. 5 %

A Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer (MePAR)

- EU igény az EMOGA kifizetésekhez
- Az IIER egyik pillére
- Kapcsolat 210 ezer igénylővel több jogcím (program) kapcsán

A területalapú támogatások 2004-től használandó kizárólagos hivatkozási rendszere: a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer (MePAR) (EU + nemzeti szabályozás)

- a mezőgazdasági- és vidékfejlesztési célú terület alapú kifizetések eljárásaiban kizárólagos
- teljesen számítógépes rendszer (1593/2000 ET rendelet) és adatbázis,
- melyben a táblák azonosításának alapegységei a fizikai blokkok, térképhelyes légifelvétel vagy nagyon nagy felbontású űrfelvétel háttérrel megjelenítve.
  - az IIER egyik legfontosabb alrendszere
  - megfelel az EU szabályozásnak (jogsz.+techn.)

A MePAR feladata az uniós rendszerben

1. Kérelmezéskor térképi dokumentum a táblák megadásához (+ űrlap)
2. Segítséget nyújt a támogatás alapját képező terület kiszámításához.
3. Az IER-ben folyó adminisztratív ellenőrzéshez biztosít hasonlítási területadatot.
4. Alapadatbázis a területi túligénylések és kettős igénylések kiszűréséhez, valamint a kifizetési jogcímek közötti ellenőrzéshez.
5. Digitális térképi alap biztosítása a távérzékeléses ellenőrzéshez.
6. Térképi dokumentum háttér a helyszíni ellenőrzéshez.
7. Térinformatikai alap a kérelem + pályázat dokumentumainak kezeléséhez.
8. MVH által meghatározott további funkciók

A MePAR kiépítéséhez felhasznált adatok

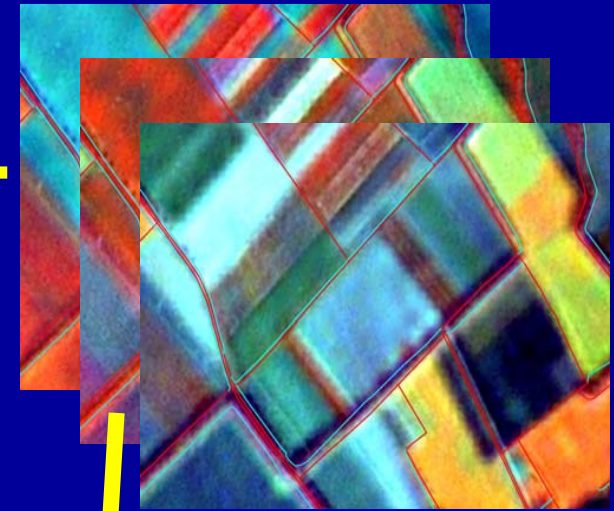
2000. / (2003) évi ortofotó

Topográfiai térkép

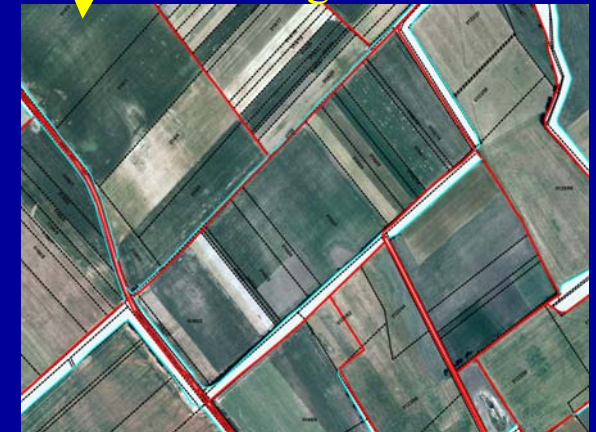

2000-2003 évi űrfelvételek
(Landsat, IRS, SPOT)

1. Ortofotó - térképi alap és megújuló háttér
2. Topográfiai térkép - segítik az időben állandó határolóelemek azonosítását (M = 1:10 000)
3. Többéves űrfelvétel idősor - a földhasználat azonosításában és a határolóelemek megtalálásában segít
4. Kataszteri térképek - a tájékozódást segítő fedvényként

Légi és űrfelvétel
integrálása

MePAR statisztikák

GIS OPEN 2006 Konferencia,
Székesfehérvár, 2006. március 16-17.

MePAR 2005	blokkok száma	terület (ha)	SAPS tám.terület (ha)	átlagos blokk- méret (ha)	átlagos SAPS tám.terület (ha)
Összes fizikai blokk	292 273	9 301 162	6 754 631	31,8	23,1
SAPS tám. blokkok	251 568	8 059 554	6 754 631	32,0	25,8
Nem tám. blokkok	40 705	1 241 608		30,5	

Kérelem statisztika a 2005. évi területalapú támogatás-igénylések országos mintája alapján:

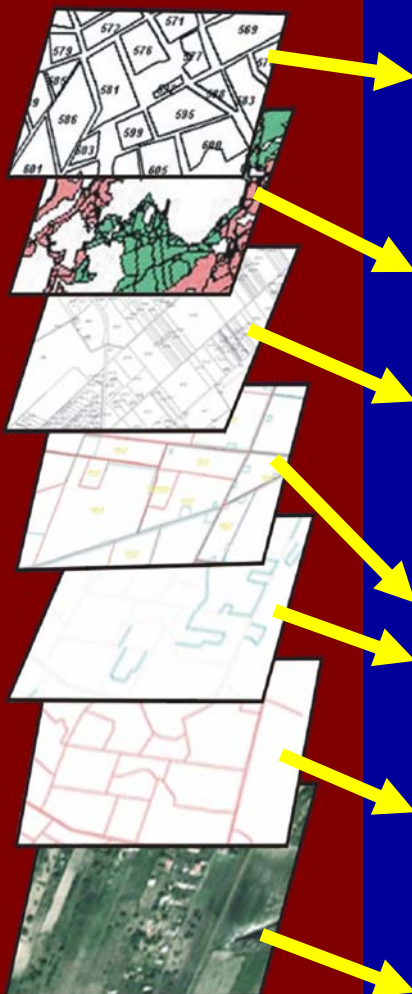
minta- terület	átl. blokk méret (ha)	átl. SAPS tám.ter. (ha)
BAC5	40,8	40,0
BAR5	33,6	32,2
<i>BEK5</i>	69,3	67,8
<i>CSO5</i>	36,6	36,0
FEJ5	50,1	48,0
HAJ5	56,2	53,9
KOM5	50,6	47,7
<i>SZA5</i>	25,9	24,5
<i>SZO5</i>	52,8	50,0

átlagosan 1 gazdálkodó/blokk
átlagosan 5,7 parcella/blokk

A MePAR rétegei

A MePAR térinformatikai
adatrendszer alapadatai
és a jogcímeknek
megfelelő tematikus
rétegei a 2004-es
kérelmezési évben

Réteg megnevezése	Megjelenése az IIER eljárásaiban	Az információ szerepe
MePAR TEMATIKUS RÉTEG		
Az Agrár-környezetvédelmi programban részt vevő mezőgazdasági parcellák monitoring adatainak kapcsolódása	Tervezett fejlesztési irány	A több éves szerződések visszamenőleg követhetők, a jogcím végrehajtáshoz kapcsolódó egyéb adatok területi nyilvántartása.
A terület alapú vidékfejlesztési kifizetések jogosultságának lehatárolása fizikai blokkonként: Kedvezőtlen Adottságú területek (KAT 19, KAT 20), Érzékeny Természeti Területek, nitrátérzékeny területek, sérülékeny vízbázisok	A blokkhoz kötött jelzések szerepelnek az egyedi blokkterképen, jogosultság adminisztratív ellenőrzése.	Kérelmezési jogosultságot határol le, melyen belül meg kell felelni a jogcím egyéb feltételeinek is. A területlehatárolás évente változhat, felelőse az FVM.
Tájékoztató kataszteri fedvény: földrészlet határok és helyrajzi számok, a 2003 nyári állapot szerint	Egyedi blokkterképeken, a nyomtat méretarányától függően, az olvashatóság és értelmezhetőség szerint megjelenítve.	Segítség a gazdálkodóknak területük megtalálásában.
MePAR ALAPADAT		
Az EU egységes terület alapú támogatása szerint nem támogatható területek határai és területe (ha)	A nem támogatott területek határa feltüntetett az áttekintő blokkterképen, az egyedi blokkterképen területadattal együtt szerepel.	Segítség a mezőgazdasági parcella berajzolásában és a támogatható területadat meghatározásában.
Fizikai blokkok határvonala és egyedi azonosítója (pl.: L2DXY-5-03) Minden mezőgazdasági terület alapú kérelem és pályázat kizárólagos területi hivatkozási azonosítója	Áttekintő és egyedi blokkterképeken szerepel. Az ügyfél-blokk adatbázis összeállításától, a kérelmezés folyamán, az ellenőrzési műveletekig kulcs-azonosító: fizikai blokk szintű területi túligénylés kiszűrése, kettős igénylés kiszűrése, jogosultság ellenőrzése stb.	Egyértelmű, egységesített hivatkozást biztosít minden eljárásban, időben visszamenőleg követett a változása.
Színes légitfelvétélből készült ortofotó – M=1:10 000	A MePAR térképnymatok és MePAR megjelenítő szoftverek képi háttére, 2000. évi, az árvizes területeken 2003. évi légitfelvételek, 3 évre elosztva folyamatos újítás és a blokkok felújítása tervezett.	A blokk-kialakítás térképi alapja, biztosítja a könnyű tájékozódást a blokkrendszerben.

A gazdák „kiszolgálása a MePAR-ból”, példa: Székesfehérvár, 2006. március 16-17.

egyedi blokkterkép a 2005. évi területalapú támogatási kérelem benyújtásához

 Egyedi blokkterkép a 2005. évi területalapú támogatási kérelem benyújtásához	Regisztrációs szám: <input type="text"/> Megye: Fejér Település: Fehérvárcsurgó	A kiemelt fizikai blokk adatai: Blokkazonosító: J77RN-H-00 Összterület: 210.50 ha Támogatható terület: 202.91 ha A tám. területből a 12%-nál nagyobb lejtésű terület: 20.65 ha	 *0000001B4H2RC000V*
	Jogosult KAT vagy ÉTT támogatás kódja: <input type="text"/>	A térképen látható légifelvétel 2000. évben készült.	

„standard” adatok

Blokk azonosító
Teljes terület
Támogatható terület

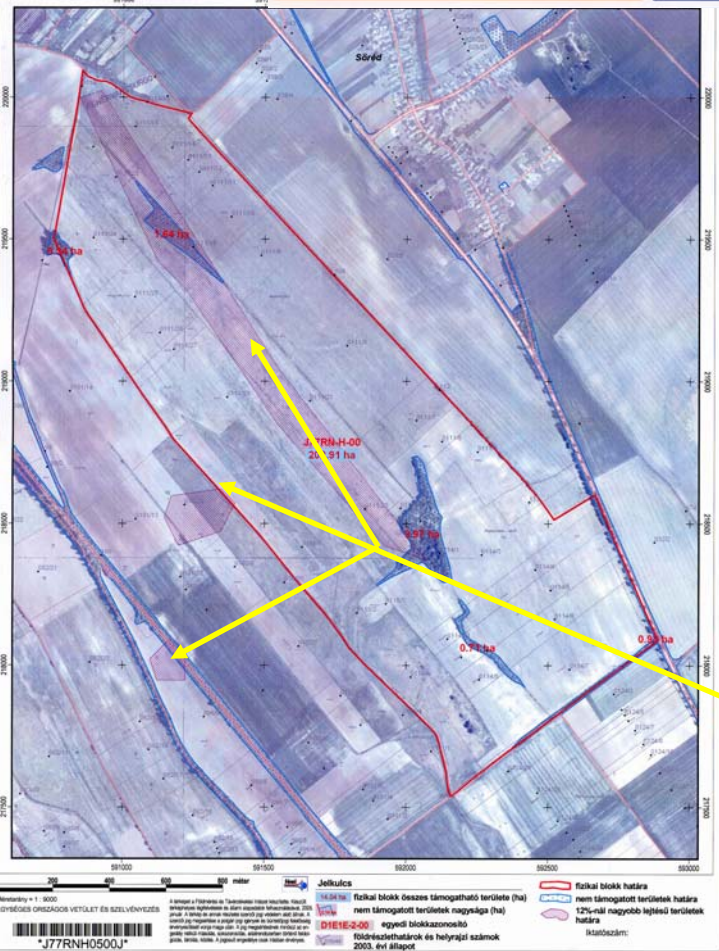
Megye, település
KAT, ÉTT

Blokk határ,
SAPS nem tám. ter. (lehatárolt)
Kataszteri fedvény

Lejtős területek
lehatárolása

2005-ben újdonság!

A támogatható területből a 12 %-nál nagyobb lejtésű terület a blokkon belül – HMKÁ kritérium = kapás növény termesztése nem megengedett

A területalapú Támogatások Ellenőrzése távérzékeléssel (2000-2005+)

2005. évi távérzékeléses EU támogatások ellenőrzésének főbb jellemzői

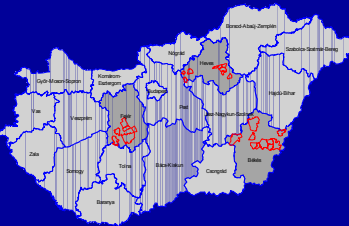
Az ellenőrizendő kérelmek nagy száma (mintegy 11 000):

- Referencia rendszer a MePAR
- Egységes Terület alapú Támogatás (SAPS) + Kiegészítő Nemzeti Támogatás (Top-Up)
- Helyes Mezőgazdasági Környezeti Állapot meglétének ellenőrzése: részben távérzékeléssel, részben térinformatikai módszerekkel
- A kérelem részeként a mezőgazdasági parcellák rajzos megjelenítése szükséges
- Szuper felbontású (1 m vagy jobb) űrfelvételek a pontos területmérés érdekében
- Az EU auditálja az alkalmazott technológiát és eljárásrendet (rendszer, körzet, egyedi kérelem)
- Saját fejlesztésű ArcView alapú program a számítógépes távérzékeléses kiértékeléshez (CAPI)
- Fejlett ellenőrzési dokumentumok a terepi utóellenőrzéshez

A távérzékeléses ellenőrzés körzetei (az FVM/MVH választotta ki az EU irányelvekhez igazodva)

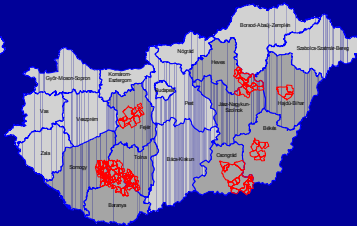
1999

8/1999 (I. 20.)
FVM rend.

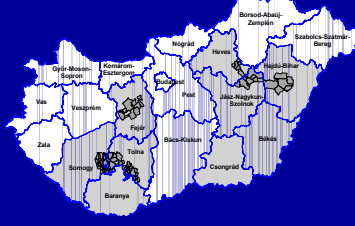
2000

6/2000 (II. 26.)
FVM rend.

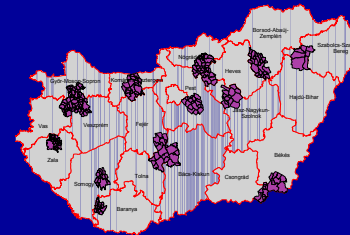
2001

15/2001 (III. 3.)
FVM rend.

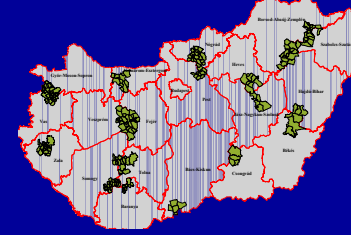
2002

102/2001 (XII. 16)
FVM rend.

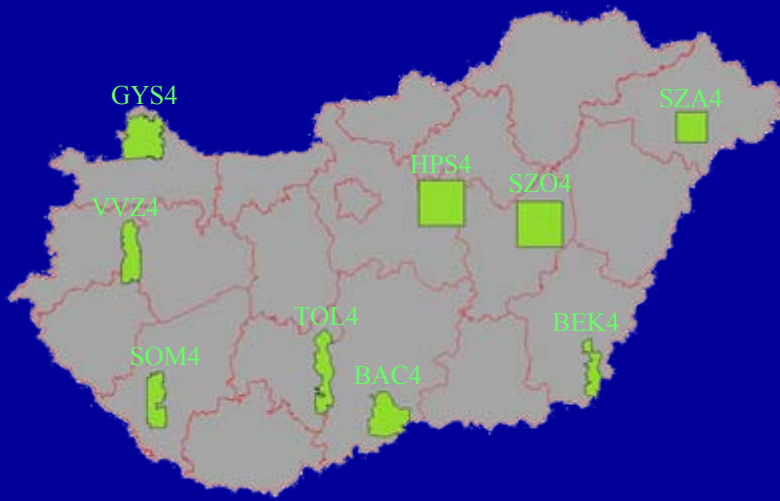

2003

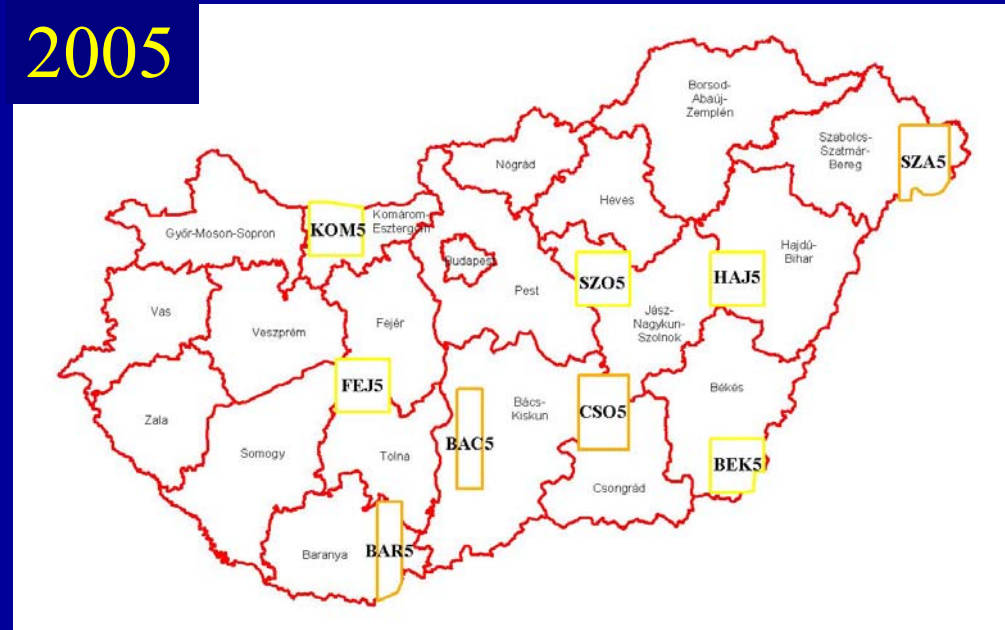
3/2003 (I. 24.)
FVM rend.

2004

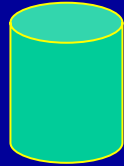

2005

A támogatások távérzékelés ellenőrzésének integrált térinformatikai rendszere (FÖMI fejlesztés)

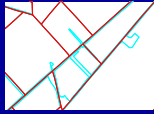
1. Rögzített alfanumerikus kérelemadatok

2. Szkennelve: a gazdák parcellarajzai a blokk-térképeken

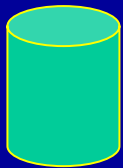
3. MePAR

9. Ellenőrzési dokumentumok a hibák kimutatásával

10. Ellenőrzési eredmény adatbázisa

Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal

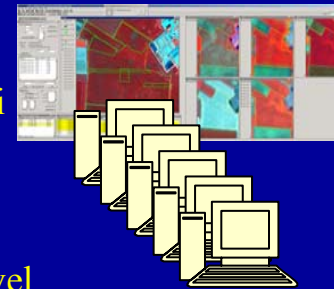
4. Parcellarajzok térinformatikai rendszerbe illesztése

TÁMELL központi adatbázis

8. Döntés kérelem /blokk szinten

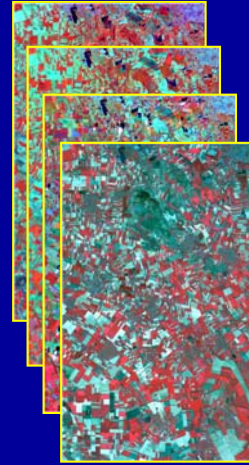
7. Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot ellenőrzése digitális domborzatmodell és űrfelvételek segítségével

Földmérési és Távérzékelési Intézet

5. Űrfelvételek

Nagyfelbontású idősor
10-25m-es részletesség

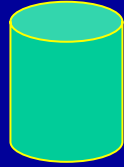
6. Távérzékeléses kiértékelés számítógéppel

Szuperfelbontású
0,5-1m-es részletesség

A távérzékeléses ellenőrzésre kijelölt kérelmek fő statisztikái

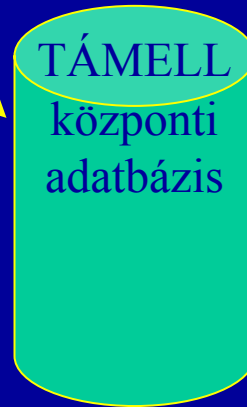
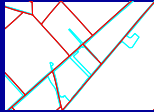
1. Rögzített
alfanumerikus
kérelemadatok

2. Szkennelt
egyedi
blokkterképek

3. MePAR

Kiválasztott minta:

11 000 kérelem

46 000 kérelemsor

(mezőgazdasági parcella)

202 000 ha kérelmezett terület

ügyfelenként átlagosan:

4,2 mezőgazdasági parcella,

18,4 ha kérelmezett terület

9 ellenőrzési körzet (VHR)

~ 741 000 ha összterület

~ 23 000 fizikai blokk fedí le

A kérelmek távérzékeléses ellenőrzése saját fejlesztésű térinformatikai szoftverrel a FÖMI-ben (objektív, auditált eljárás, NÖVMON gyökerekből)

Digitalizált gazdarajz

The screenshot displays a GIS application with a central map window showing a digitalized cadastral map (gazdarajz) in red and blue. To the right, there are several smaller windows showing super-resolution (VHR) satellite imagery of the same area, with green outlines indicating specific parcels. The interface includes various toolbars, a list of parcels, and a table window at the bottom. A blue arrow points from the 'Digitalizált gazdarajz' text to the main map window. Another blue arrow points from the 'Kérelmadatbázis' text to a table window. A third blue arrow points from the 'Szuperfelbontás (VHR) űrfelvételek a területméréshez' text to the VHR imagery windows. A fourth blue arrow points from the 'Nagyfelbontású űrfelvétel-idősor a hasznosítás ellenőrzésére' text to the VHR imagery windows.

Kérelmadatbázis

Szuperfelbontású (VHR) űrfelvételek a területméréshez

Nagyfelbontású űrfelvétel-idősor a hasznosítás ellenőrzésére

A területalapú kérelmek távérzékeléses ellenőrzése a szkennelt MePAR egyedi blokkterképek és a gazdák rajzainak felhasználásával történik

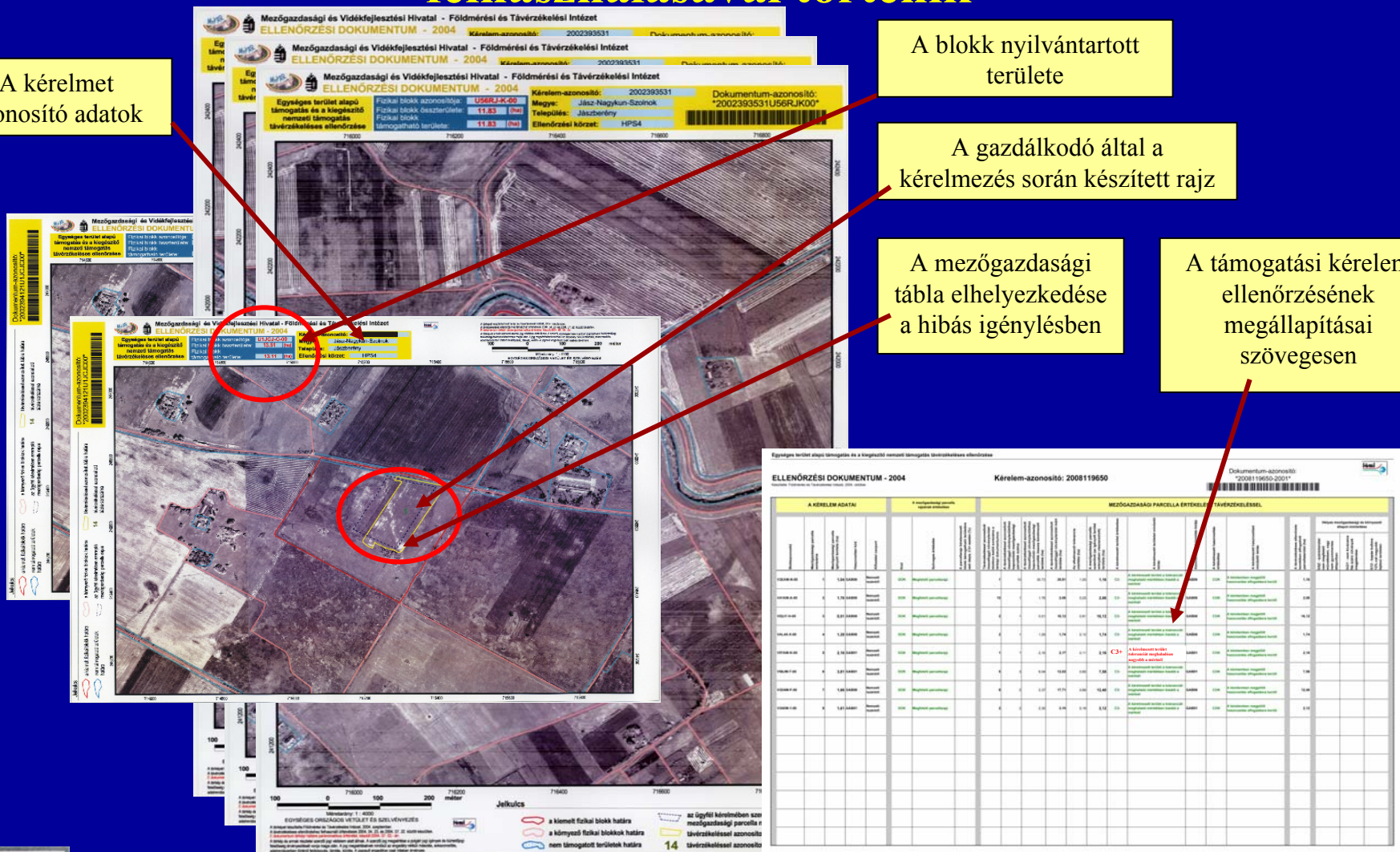
A kérelmet azonosító adatok

A blokk nyilvántartott területe

A gazdálkodó által a kérelmezés során készített rajz

A mezőgazdasági tábla elhelyezkedése a hibás igénylésben

A támogatási kérelem ellenőrzésének megállapításai szövegesen

MePAR:

- A +10 tagországban vezető: térinformatikai követelményt (2005) már 2004-ben kielégítette
- 180-300 Mrd Ft/év kifizetések egyik alaprendszerre
- Gyors változáskövetés (3 év), átláthatóság
- Kereszt-ellenőrzési alap: több támogatás kizárása

Támogatás ellenőrzés távérzékeléssel:

- A +10 tagországban csak Magyarországon volt operatív program (felkészülés, pozíció)
- Nagy ellenőrzési minták (Dánia 2300)
- EU szinten elismert, pozitív auditok!
- MVH intézményi erőforráskorlátok kiegészítése

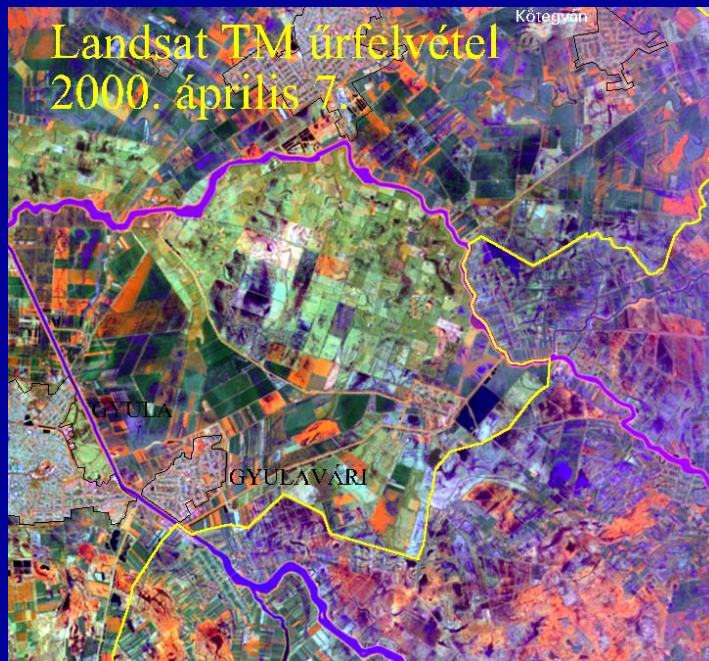
Árvíz monitoring

A távérzékelési módszer jelentősége:

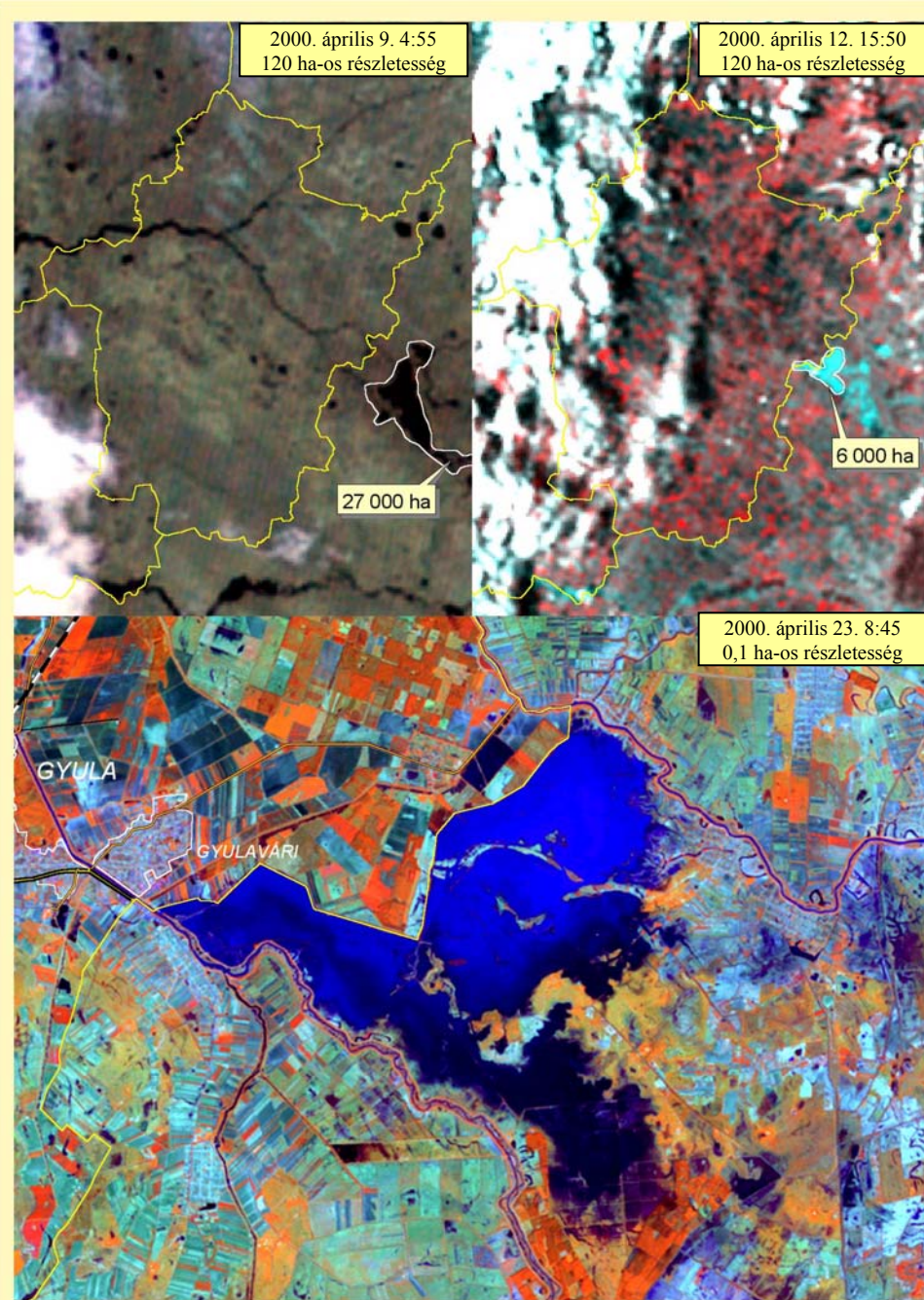
- gyors, pontos információkivonás, elöntéstérképek
- követés
- gyors adattovábbítás

Áradás a Kőrösön 2000-ben

Szoros, 24 órás monitoring
április 19-től (önkéntesen, de az
országos Műszaki Irányító
Törzsszel együttműködve)

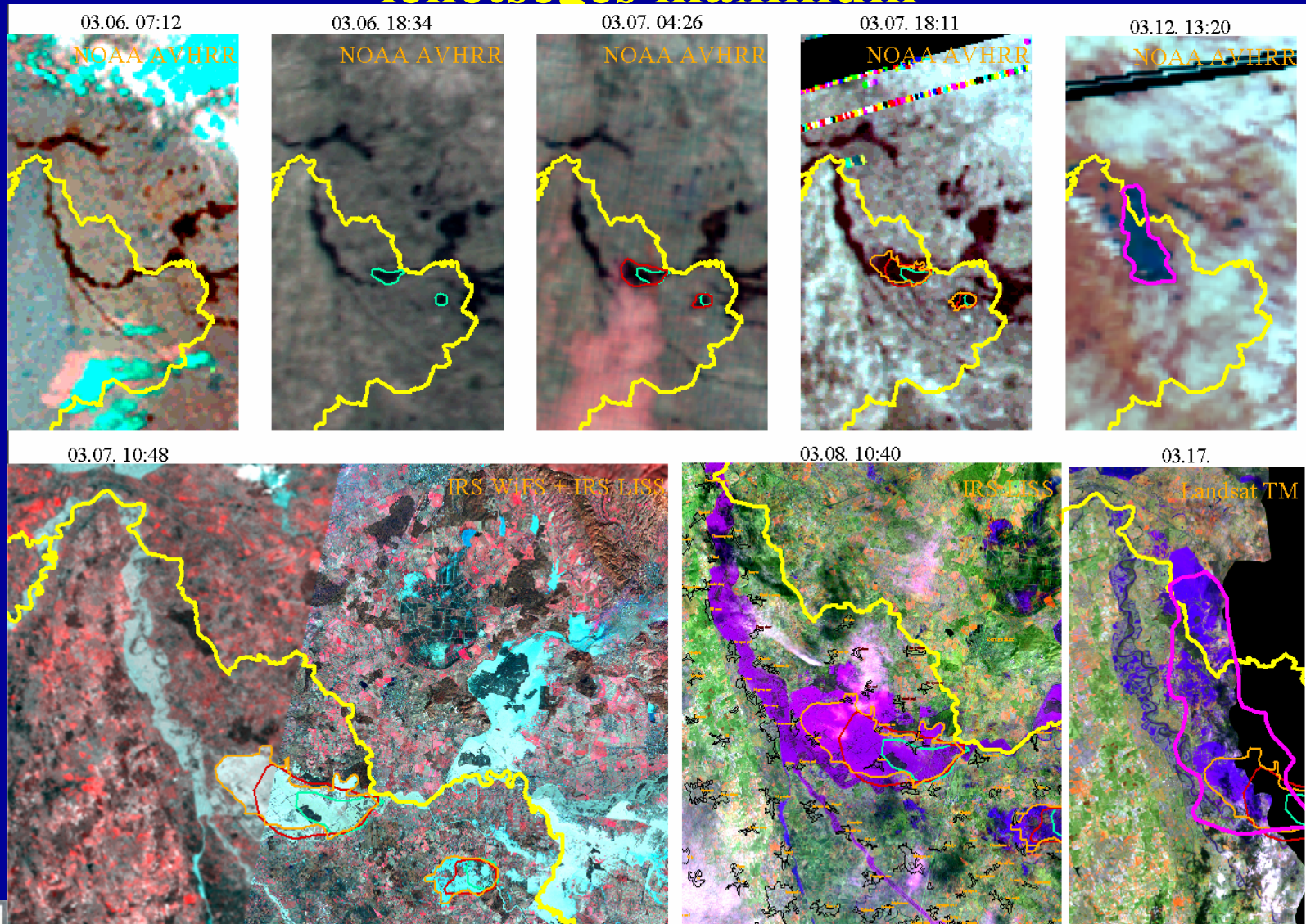
Az AVHRR után 1 órával Gyulán a Vízügyi
Igazgatóságon volt az előntéstérkép

Valós idejű árvízmonitoring, 2001

GIS OPEN 2006 Konferencia,
Székesfehérvár, 2006. március 16-17.

(Elöntéstérképek NOAA és nagyfelbontású felvételekből a lehetséges maximum

Árvízmonitoring/távérzékelés

- több országos operatív eredmény beigazolás
- Kimondott vízügyi alkalmazási szándék (felkérés)
- Nem épül be mégse a rendszerbe (űrkutató → vízügy)
- Megalapozott módszertan csúcs-operatív alkalmazása a végfelhasználók számára
- Óriási társadalmi kockázat
- Innováció: a „minden körülmény” közötti alkalmazás és adatátvitelben

HIÁNY:

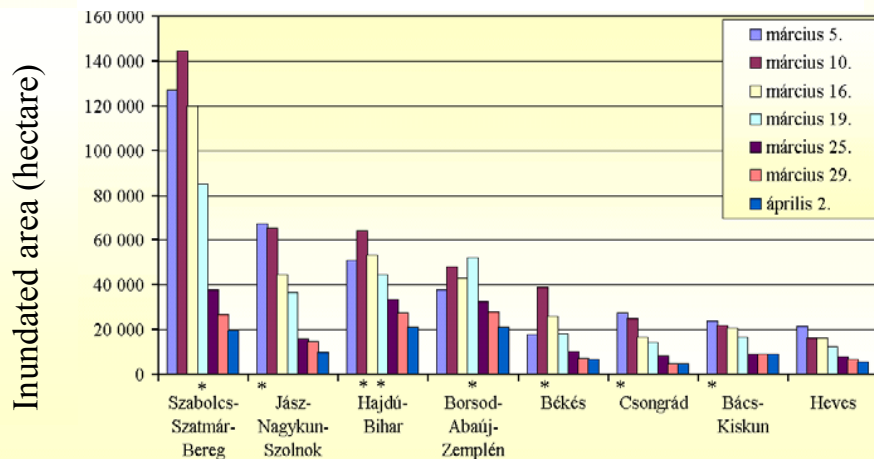
- A FÖMI technológia beintegrálása a vízügy részéről
- Megelőzéshez lefolyási/árhullám modellekbe (erdő pusztítása/pusztulása, mg. Területek) felmérés

Belvíz monitoring

- Vízelvezető rendszer monitoringja
- Hatásvizsgálat a hasznonnövényekre
- Az agrár támogatásoknál kezd beépülni

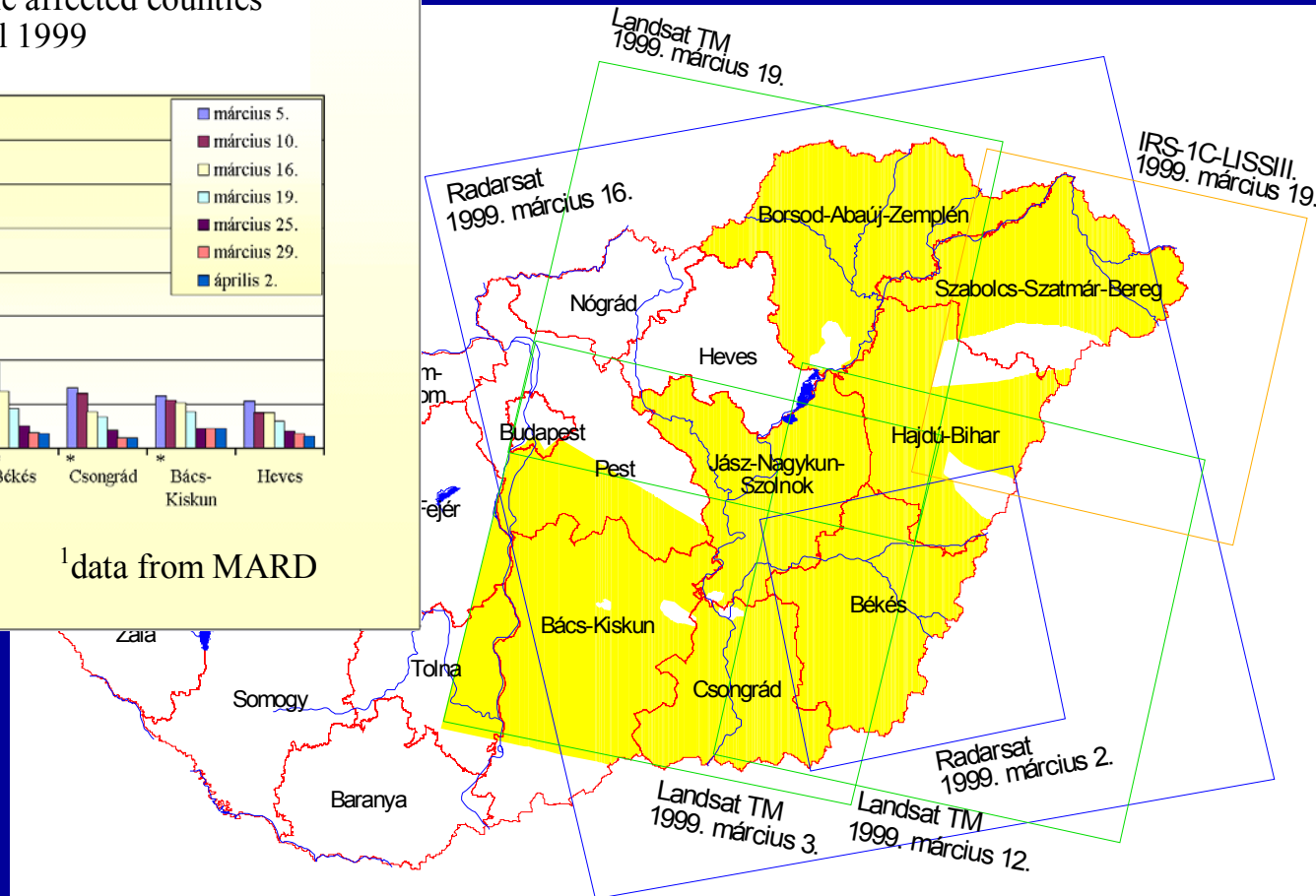
A nagyfelbontású űrfelvételek területi fedése az 1999. évi tavaszi belvíz felmérésben

The extension of waterlog in the affected counties¹
5 March – 2 April 1999

*Date of high resolution satellite data

¹data from MARD

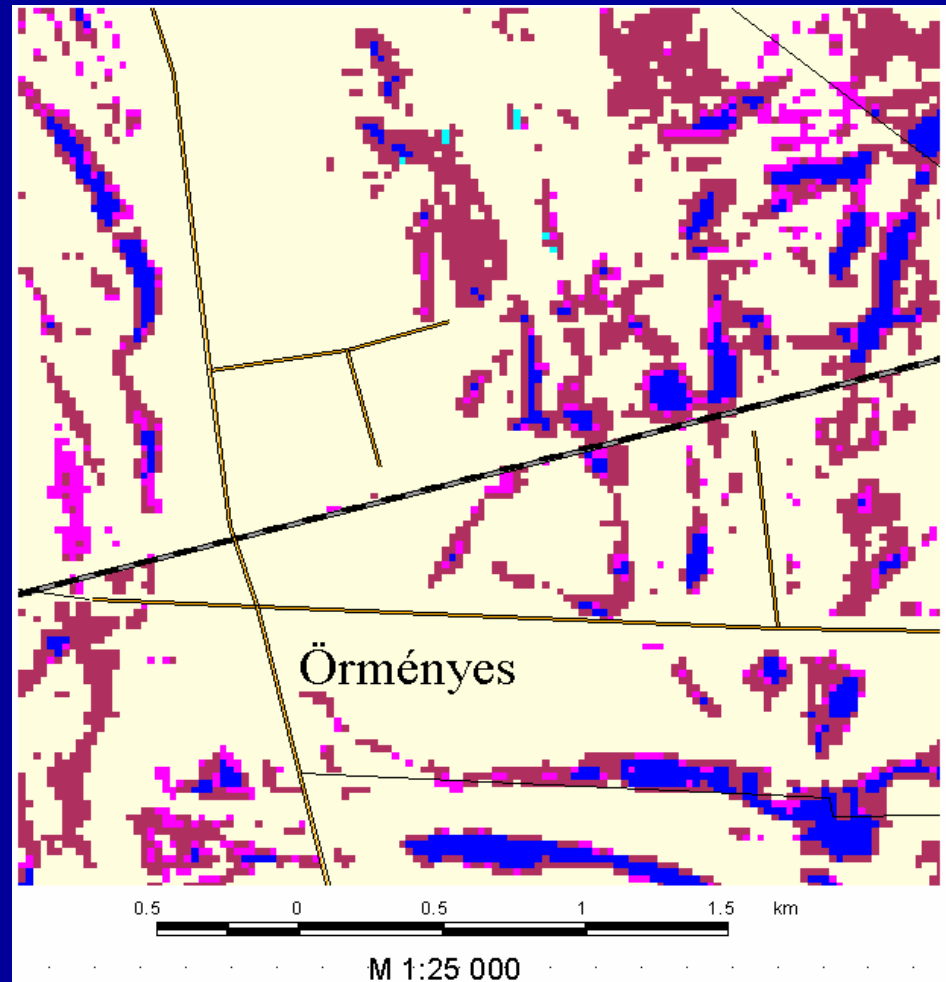

Objektív belvítettérkép részlet

Az előző ábrán látható űrfelvétel részlet digitális feldolgozásának eredménye. A területadatok az ábrázolt felvétel részletre vonatkoznak. A nagyfelbontású űrfelvételek a kategorizálás további finomítását is lehetővé teszik. A megyei szintű belvítettérkép - amiből ez egy kis részlet - ezen kategóriák megyei területadatait is megadja.

	Nyílt belvíz	48 ha
	Vízzel erősen átitatott talaj	169 ha
	Vízben álló növényzet	36 ha
	Belvíz által nem érintett terület	

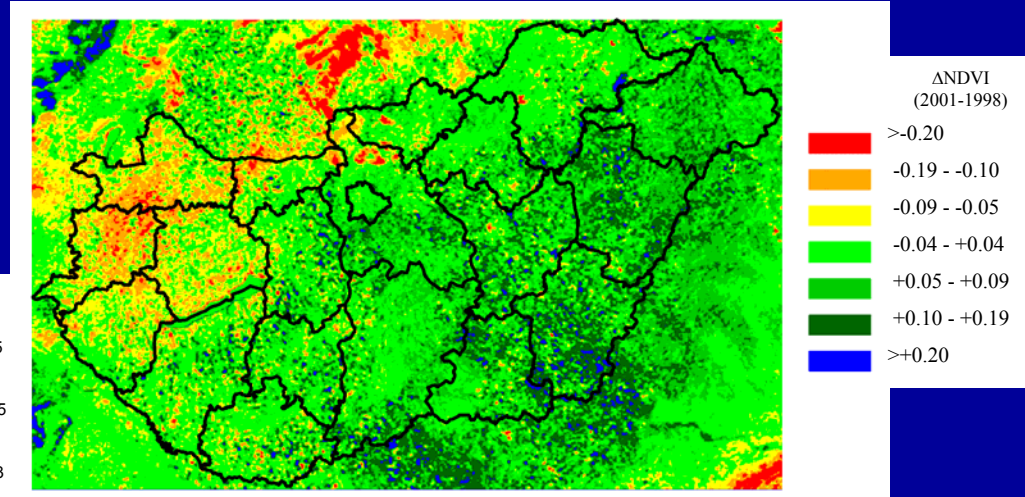
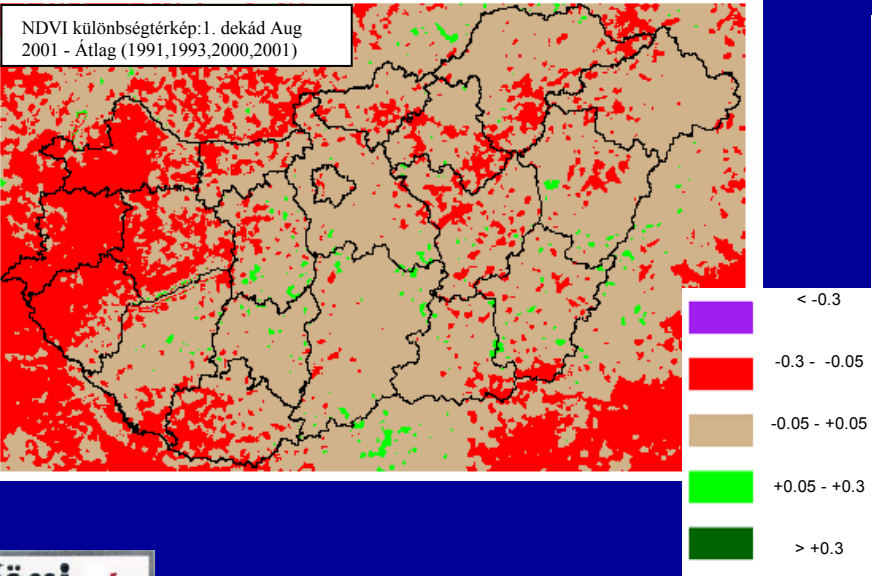
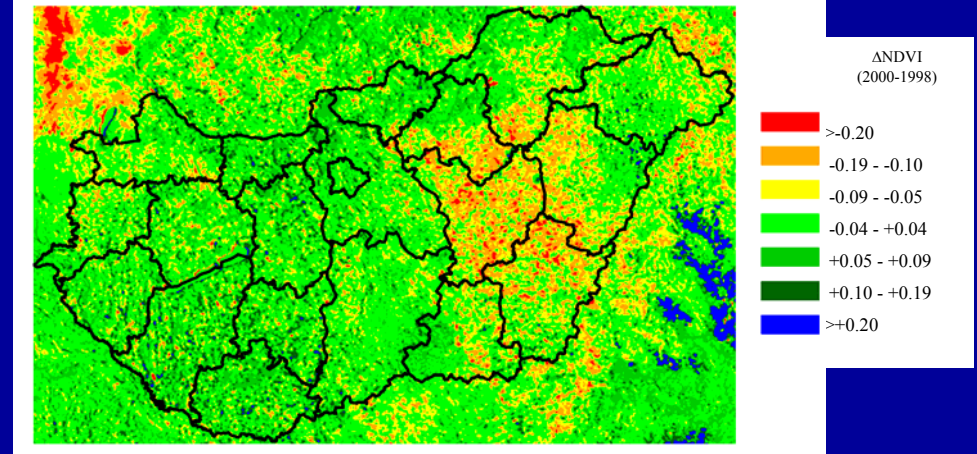
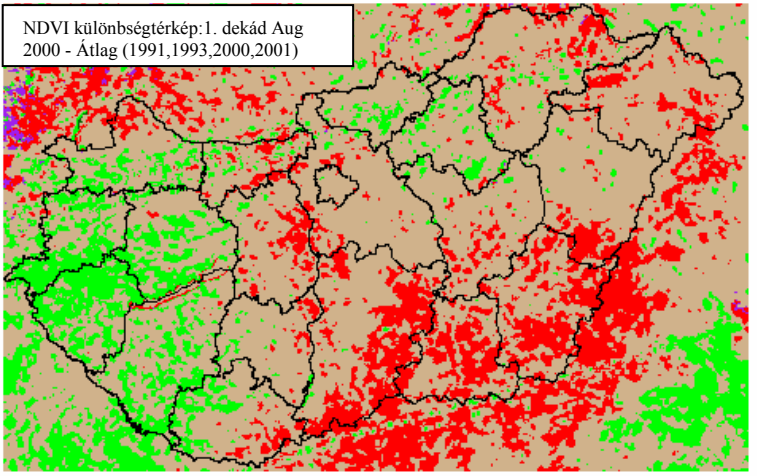

Aszály monitoring

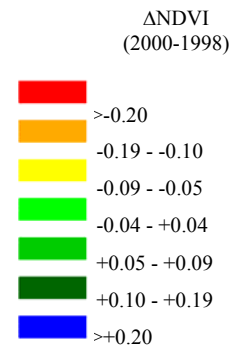
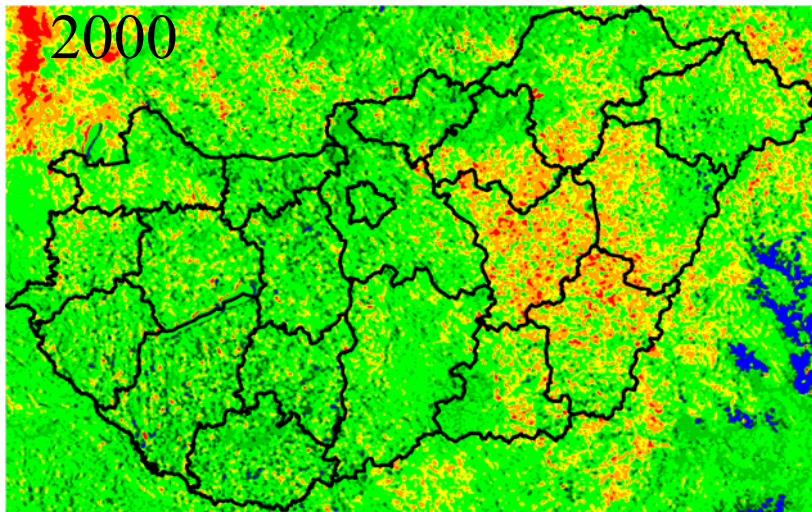
- Objektív, korai áttekintés, országos szabályozáshoz/enyhítéshez
- Térbeli eloszlás dokumentálása

Aszály 2000, 2001 augusztus NOAA AVHRR

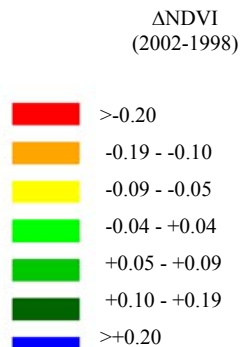
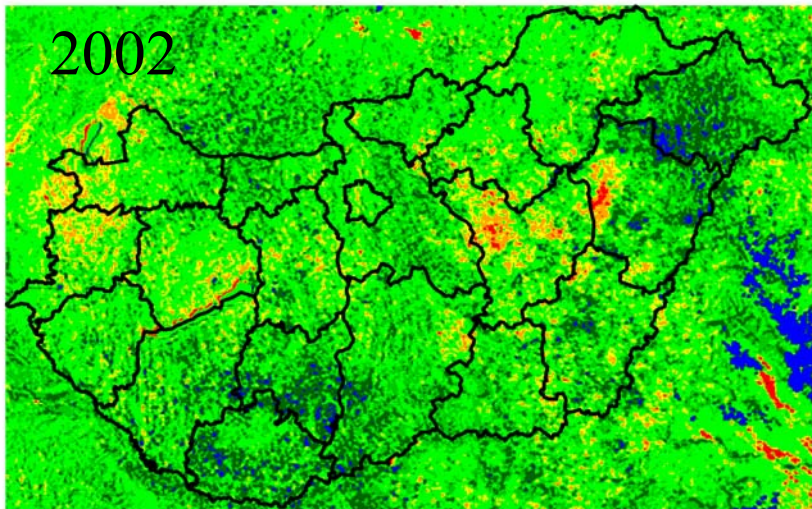
Aszály 2000, 2001 augusztus SPOT VEGETATION

Aszálymonitoring, 2002 SPOT VEGETATION

2000 június 4. és 1998 június 7.

2002 június 15. és 1998. június 7.

A 2002-ben aszályos területek nagysága kisebb mint 2000-ben, és az aszály is enyhébb.

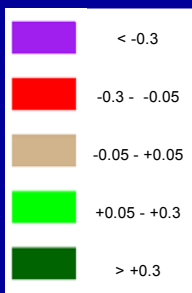
Távérzékeléses aszálymonitoring Székesfehérvár, 2006. március 16-17.

növény-specifikus NDVI alapján

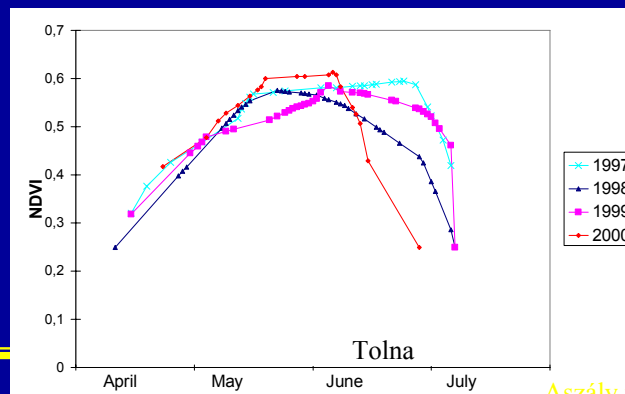
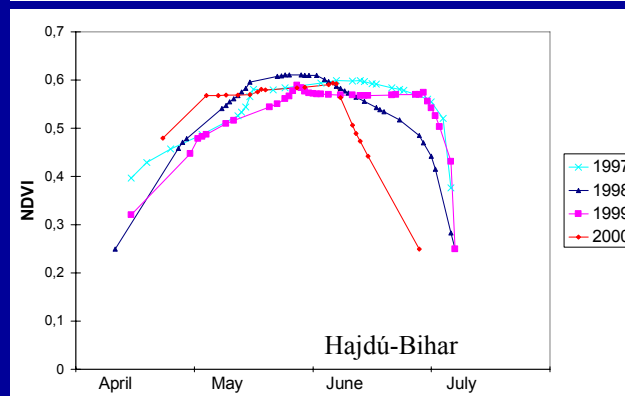
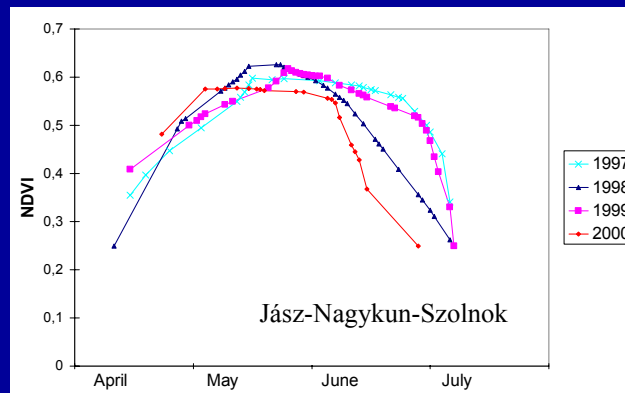
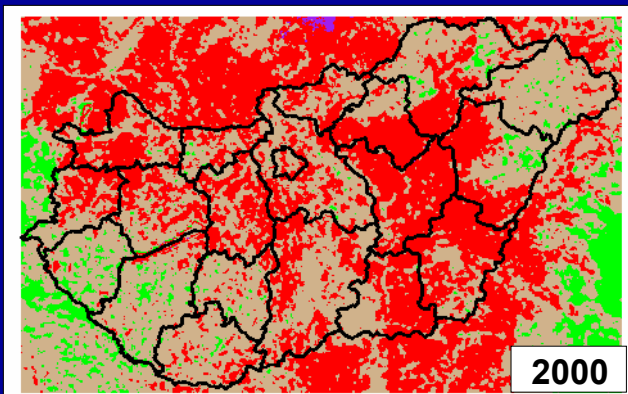
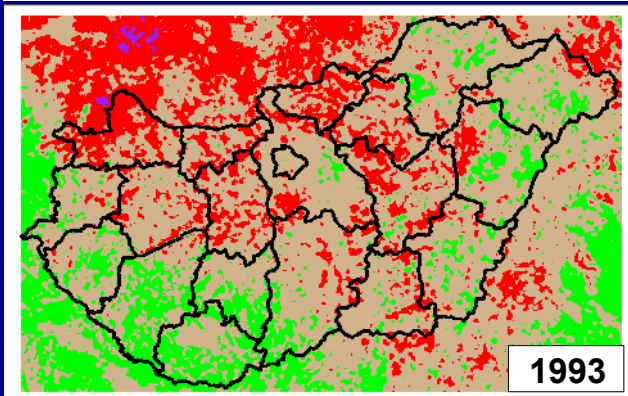
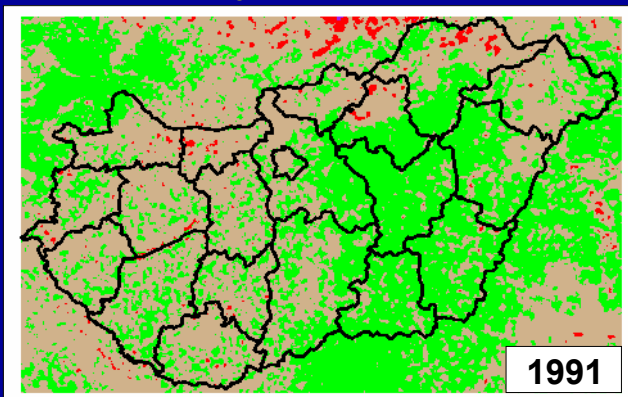
Búza június 2. dekád

Búza fejlődési görbék

Jelkulcs:

Az aktuális év eltérése a három év átlagától

Belvíz, aszály

- Jelentős innováció (aszály)
- Lassan épül be, vonakodó, ad hoc kormányzati
- Társadalmilag: az országos áttekintéshez való jogot erősítené

VINGIS:

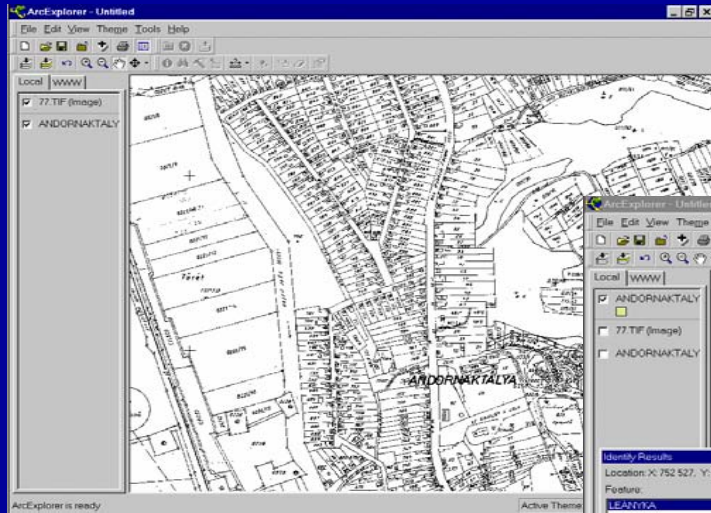
A magyar szőlőültetvények térinformatikai nyilvántartása

Magyarországon a szőlő ültetvényregiszter térinformatikai háttérének kialakítása a hegyközségek nyilvántartásának (HEGYÍR) megfelelően a Földmérési és Távérzékelési Intézetben (FÖMI) folyik,
**a 102/2004 (VI. 3.) FVM rendelet és a
2004. évi XVIII. törvény alapján**

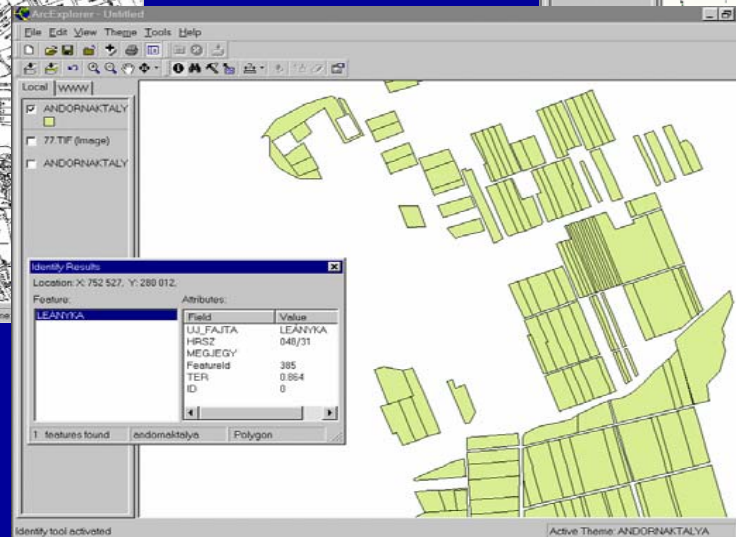
A VINGIS rendszer célja

- Az **EU** tagságunkból adódó **kötelezettség**, a Közös Agrárpolitika érvényesülését szolgálja,
- Az ágazatra jutó EU-s támogatások kihasználása (~ **2,5 Mrd Ft/év**)
- Integrált **országos szakmai nyilvántartás** létrehozása,
- **Döntéstámogatás** a szőlő-bor ágazat intézményeinek és vezetőinek körében,
- **Statisztikai jelentés-kötelezettségünk** minőségének javítása,
- **Hegyközségek segítése** törvényben előírt feladataik ellátásában,
- Eszköz a **minőségi** termelés, a piaci **versenyképesség** javításában, az **eredetvédelem** biztosításában, a borhamisítás elleni fellépésben.

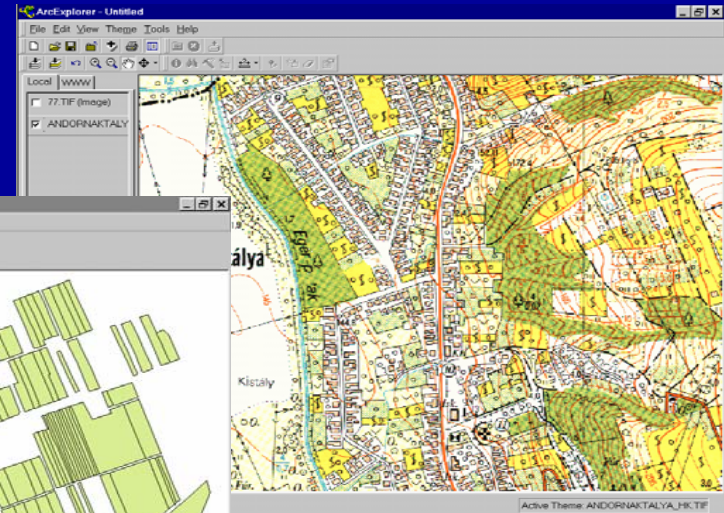
A VINGIS adatbázis térképrétegei és a kialakításához használt alaptérképek

1. térképréteg
1:4000/1:2880/1:2000
méretarányú
kataszteri térképek

3. térképréteg
A szőlőültetvények vektoros határa
és a hozzá tartozó
adatbázis

2. térképréteg
1:10 000 méretarányú
topográfiai térkép

VINGIS

Védett eredetű ültetvények Andornaktályán

Egri borvidék

Superior:

300 pont feletti
termőhely;

Bor: Egri bikavér superior

Kékfrankos,

Kadarka,

Portugeiser

(Kékoportó)

Blauburger,

Kék medoc

Zweigelt,

Cabernet franc,

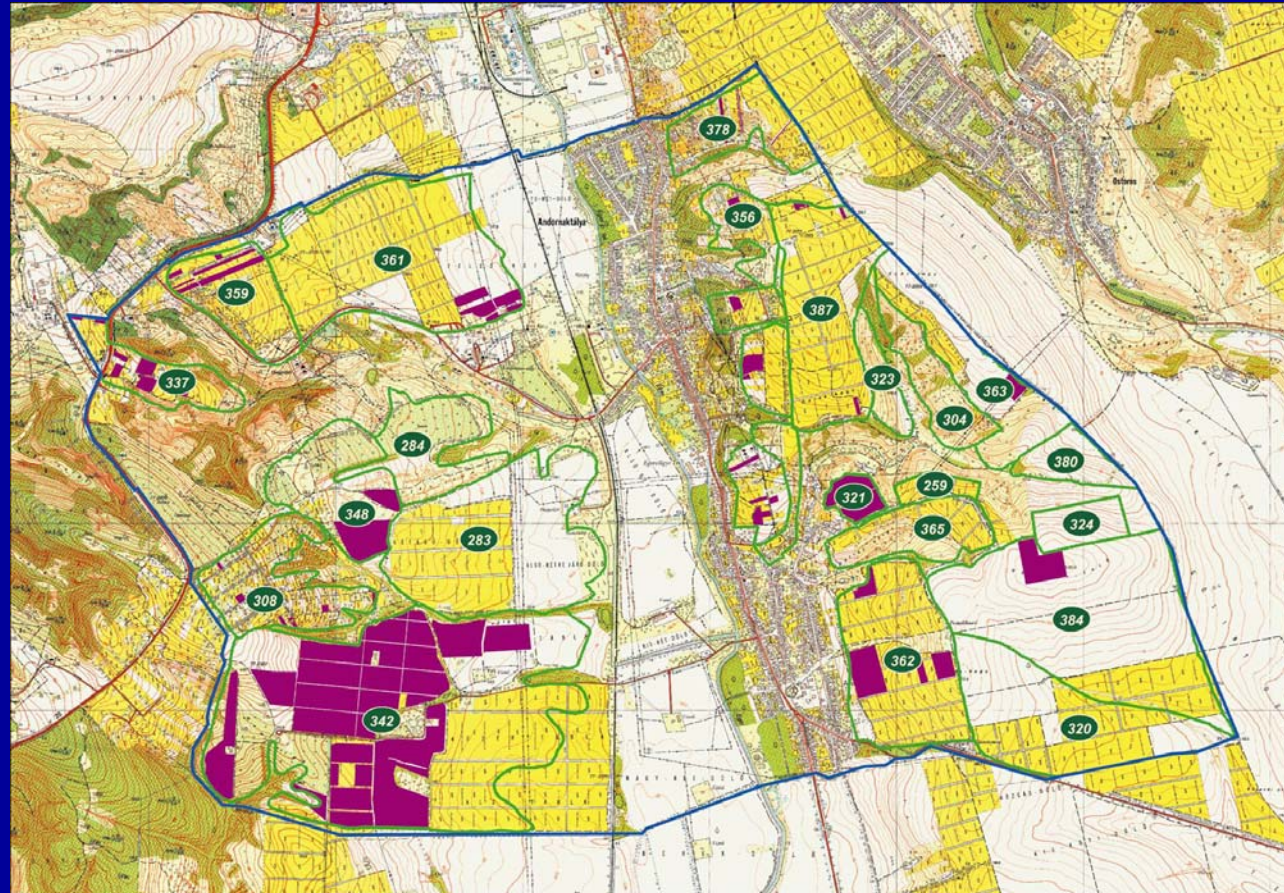
Cabernet Sauvignon,

Merlot,

Pinot noir

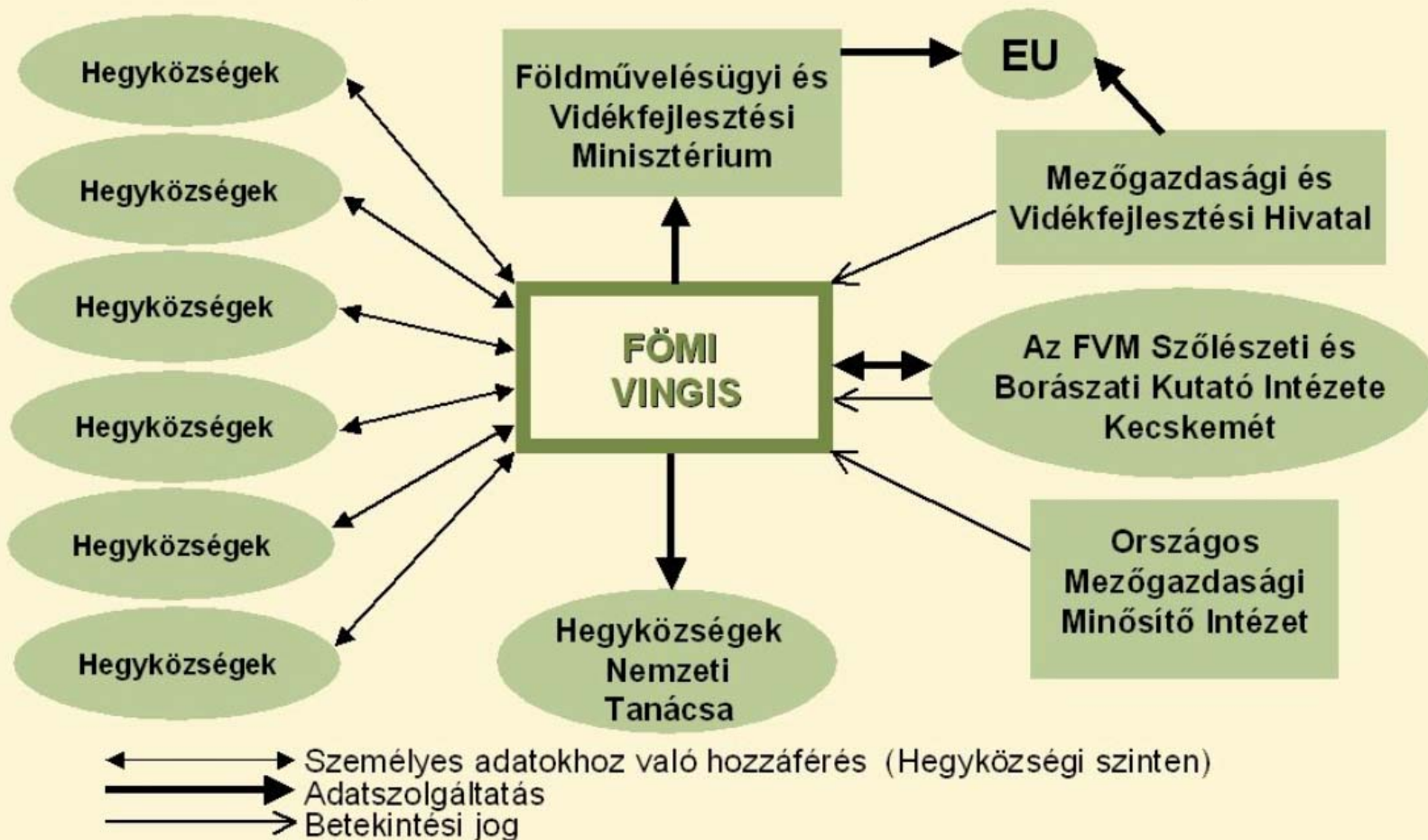
103/2003 (XII.31.)

FVM rendelet

VINGIS

A programban résztvevő intézmények közötti kapcsolódás és adatáramlás

VINGIS

Parlagfű kimutatás távérzékeléssel

- A felderítési arány nagyságrendi (1-2) növelése
- Együttműködés és konfrontáció (3 szervezet, 400 ember)
- Óriási távérzékelési feladat: sokkal nehezebb a felismerése a haszonnövényeknél

A parlagfű okozta károk mértéke

1. A parlagfű mintegy 70
2. Hazánkban hogy ebből
3. Az allergén fekete üröm

„Parlagfűme

A pollenfer
tünetek kez

OKI (Ország

és

inics adat,

lék és a

beszámoló

ett ki a

**A
közvélemény
elvárása**

Kormányprogram (2004. IX. 29.)

**a parlagfű elleni küzdelem
hatékonyságát növelni kell**

**A szabályozás
feltételezte több
fejlett technika
használatát**

**A növényvédelemről szóló
2000. évi XXXV. törvény módosítása
(2005. évi XXXVIII. törvény,
2005. május!)**

**Ennek végrehajtására
Korm. rendelet (1602005 (VIII. 16.)) és
FVM rendelet (61/2005 (VII. 7.))**

A parlagfű elleni közérdekű védekezés

A hatékony szabályozási rendszer fő elemei 2005-től:

- A.) A korszerű technikai megoldásokat és a gyors ügyintézést lehetővé tevő átfogó jogi szabályozás.
- B.) A helyszíni felderítést és a tájékoztatást támogató – távérzékeléses technikával készült – parlagfű veszélyeztetettségi térképek készítése 2 hetenként és operatív felhasználása.
- C.) A helyszíni ellenőrzések lebonyolítását és a méréseket támogató, korszerű, térinformatikai rendszerbe integrált GPS technológia.
- D.) A védekezésben résztvevő szervezetek közti gyors adat közlést és intézkedést lehetővé tevő központi parlagfű szerver létrehozása és működtetése.
- E.) A veszélyeztetettség országos kimutatása interneten (FVM/FÖMI honlap)

Parlagfűvel veszélyeztetett területek elektronikus közzététele (2005. június 16-tól)

Földmérési és Távérzékelési Intézet (FÖMI) Kezdőoldal | Termékeink, szolgáltatásaink | Belépés, regisztráció | Fórum | Keresés

Magunkról
Szervezet
Ki kicsoda?
Mégközelítés
Termékeink
Szaklap
Projektjeink
Események
Üvegseb
Kapcsolatok
Letöltés
Tartalom

Parlagfű-veszélyeztetettség térkép
2004-es állapot

Település: keresés
Csillag (*) is használható

Alig (0-1 %)
Enyhén (1-2,5 %)
Közepesen (2,5-5 %)
Erősen (5 % felett)
Feldolgozás alatt

Blokkok parlagfű-veszélyeztetettsége
Kiszállás településen:

blokk azonosító	veszélyeztetettség:
D01CT-M-00	Feldolgozás alatt
D02KR-U-00	Közepesen veszélyeztetett
D02KT-V-00	Feldolgozás alatt
D03RQ-2-00	Feldolgozás alatt
D03RT-4-00	Feldolgozás alatt
D04YQ-9-00	Feldolgozás alatt
D04YT-C-00	Erősen veszélyeztetett
D065Q-J-00	Enyhén veszélyeztetett
D065T-L-00	Erősen veszélyeztetett
D07CQ-R-00	Erősen veszélyeztetett
D07CT-U-00	Erősen veszélyeztetett
D08KQ-1-00	Közepesen veszélyeztetett
D08KR-2-00	Feldolgozás alatt
D09RQ-8-00	Feldolgozás alatt
D09RT-9-00	Feldolgozás alatt

MAGYARORSZÁG.HU

2004-es állapot
(100 ezer folt,
200 ezer ha)

2005-ös állapot
júliustól

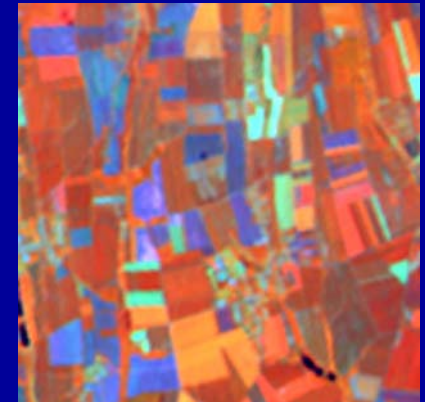
<http://www.fomi.hu/>
Projektjeink/
Parlagfű felmérés

A védekezés fő lépései

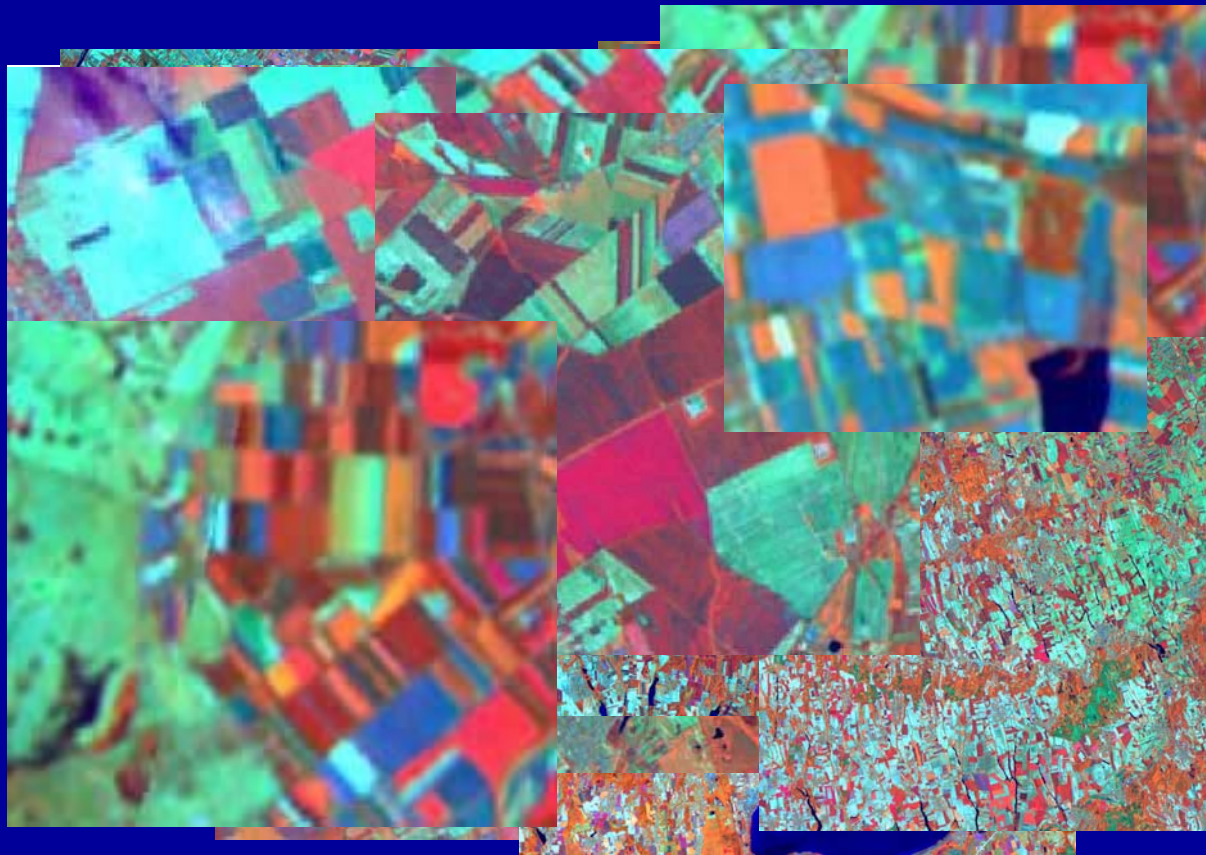
- A távérzékelés területi felderítés, lakosság (80 % mezőgazdasági vagy elhanyagolt területről)
- helyszíni ellenőrzés optimalizálással (földhivatalok ~ 150 ember) méréssel, jegyzőkönyvvel
- határozat és közzététel (kezdődhet a parlagfű mentesítés)
- védekezés közpénzen (NTSZ-ek ~150 ember)
- a költségek behajtása

A növények megfigyelése a 2005 április-szeptember időszakban mintegy 80 db űrfelvétel felhasználásával

IRS P6 AWiFS

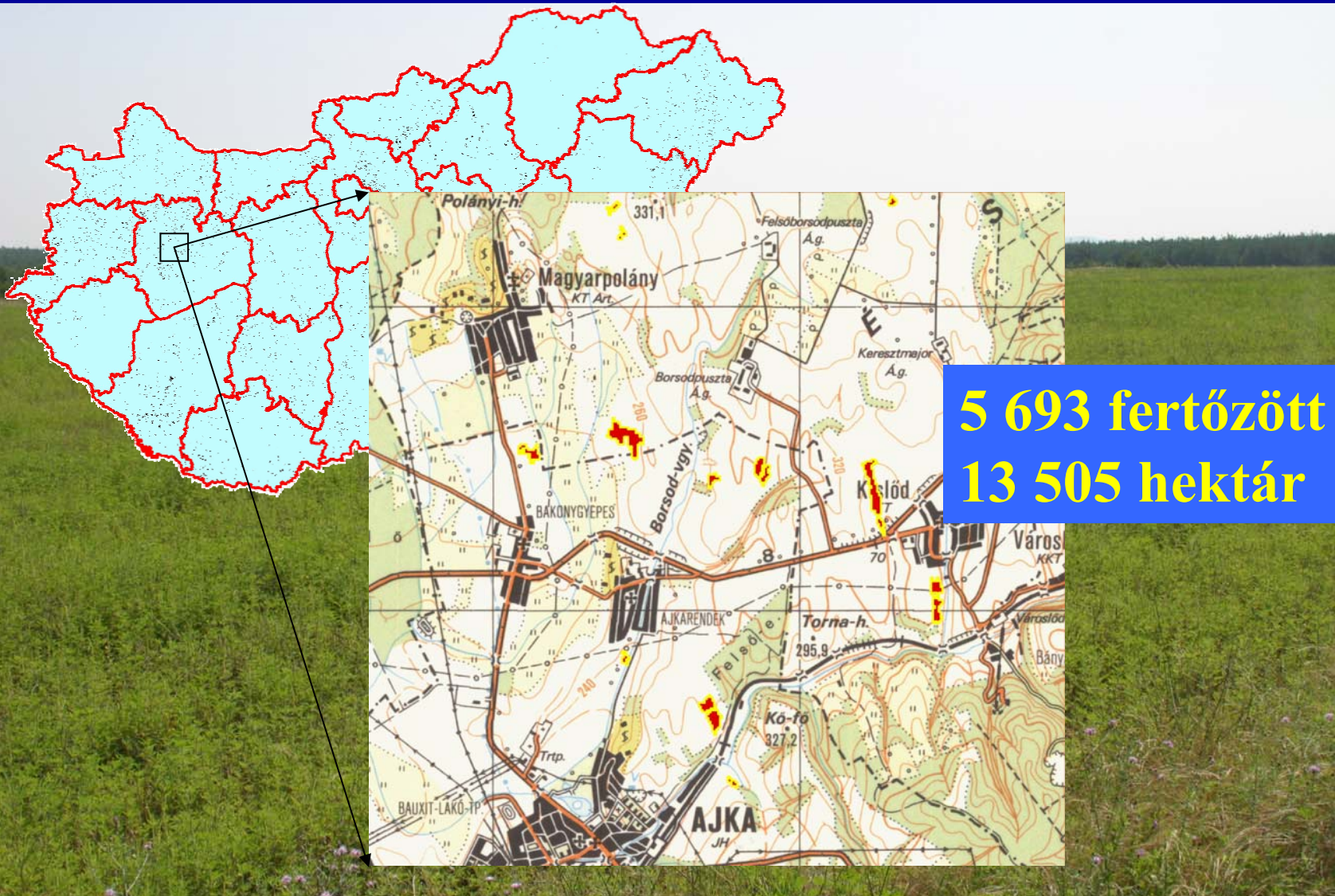

Landsat TM5

Parlagfű elhanyagolt területeken

(parlagfű, esetleg más gyomnövény dominanciával)

5 693 fertőzött terület
13 505 hektár

Parlagfű kalászos tarlón

(betakarítás után elgyomosodott, parlagfűvel elfertőződött kalászos tarlók)

13 556 fertőzött terület
45 176 hektár

Eredmények

2005. október 12-ig

Távérzékeléssel: mintegy 20 ezer folt*, 60 ezer ha

Helyszíni mérés: mintegy 10 ezer folt, 19 ezer ha

Bírság: mintegy 8900 db, 13 ezer ha

*1,3 (0,8) ha-nál nagyobb foltok

Jelentőssége:

- Éles, konfliktusos helyzet (intézmények)
- Nagyon nehéz a felismerés (növény-társulás)
- Igény szuper módszertan, sebesség és ehhez technológia (2 hónap!)

A távérzékelés lehetőségei a gyapjas pille kártételének kimutatásában

A gyapjas pille károkozásai

GIS OPEN 2006 Konferencia,
Székesfehérvár, 2006. március 16-17.

Kártételek az erdőkben

növedékveszteség
faanyag minőség romlás
magtermés kimaradás
kipusztulás

Átterjed a mezőgazdasági kultúrákra

Talaj károsodás

erózió
felmelegedés
kiszáradás

Egyéb ökológiai hatások

erdei állatvilág

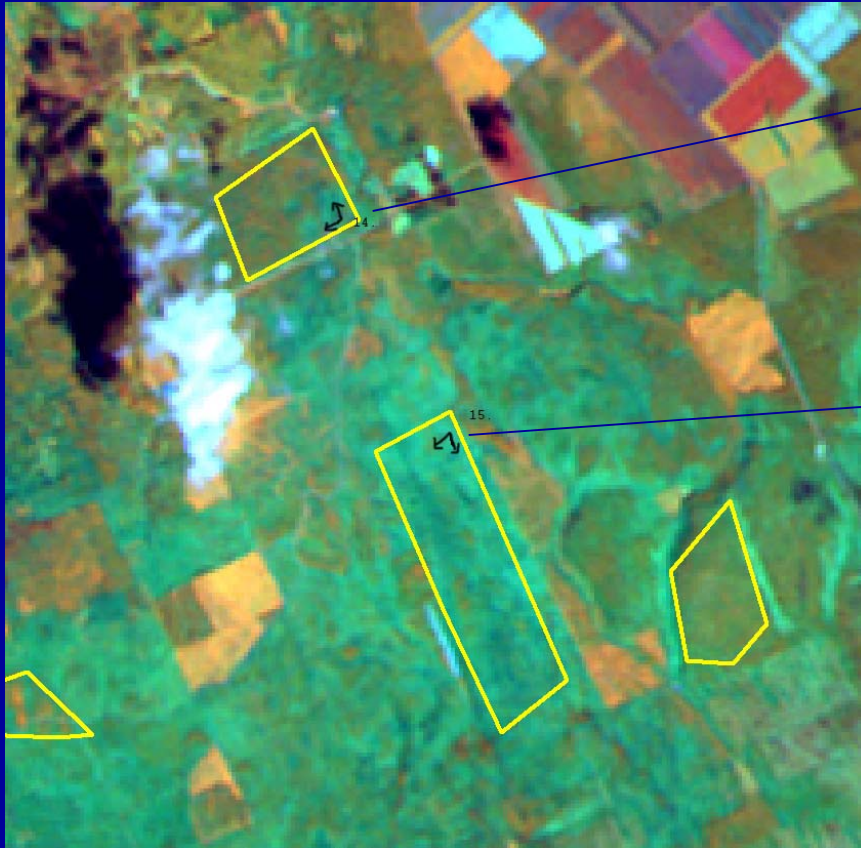
Egyéb humán vonatkozások

idegenfaj
egészségkárosítás

Referenciaadat-gyűjtés űrfelvételes kárfelemérés kalibrációjához integrált GPS rendszer segítségével

Űrfelvétel: 2004. július 4.

Nagyvázsony település térsége
(Kabhegy)

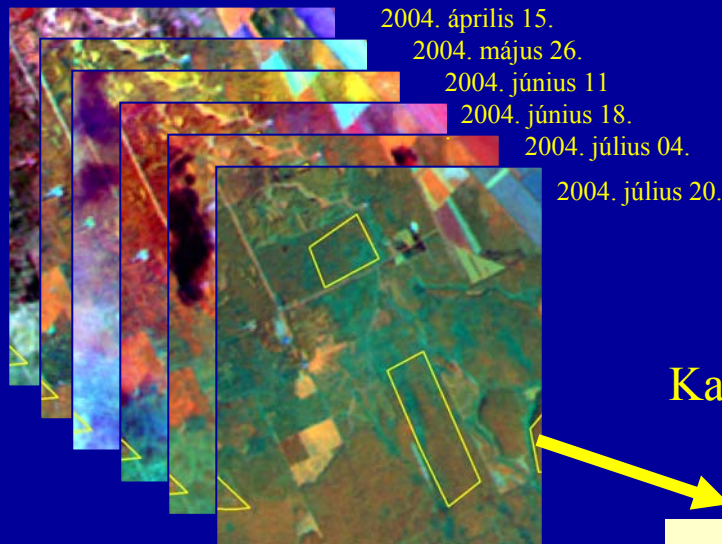
Terepi felmérés:

2004. július 21.

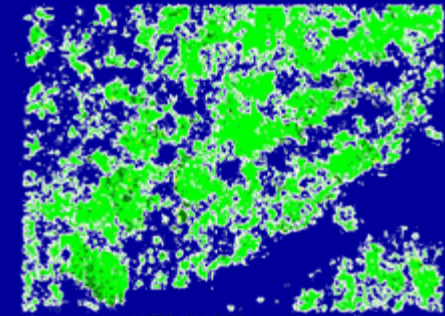

A terepen készített fényképi dokumentumok a referencia területekhez kapcsolódnak a térinformatikai rendszerben.

Károsodás felmérése műhold felvételekkel

Kalibrációs referencia adatok

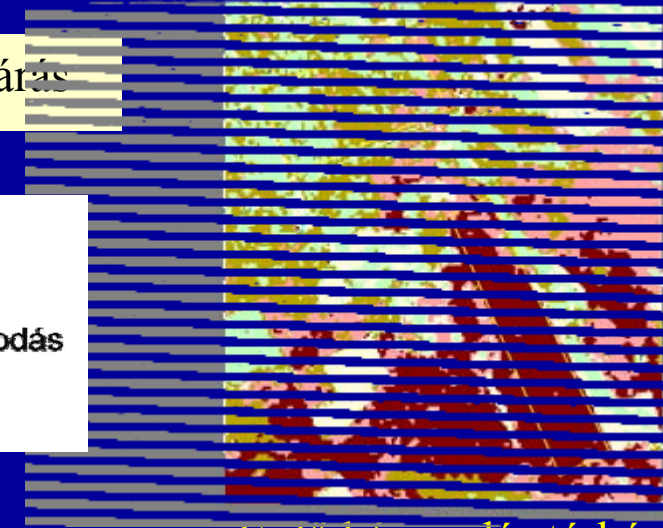
erdő kategóriák
- lomblevelű erdők
- tűlevelű erdők
- vegyes erdők
- átmeneti erdős-csajás területek
- egyéb, nem erdő terület

Erdőmaszk CLC50 alapján

Adatkivonási eljárás

erdő területek károsodása

- nincs károsodás
- kis mértékű károsodás
- közepes mértékű károsodás
- erős károsodás
- egyéb terület

Erdő károsodás térkép
2004. június 18.

Balaton felvidék

2004. május 26.

2004. július 4.

erdő területek károsodása

	nincs károsodás
	kis mértékű károsodás
	közepes mértékű károsodás
	erős károsodás
	egyéb terület

2004. június 18.

2004. július 20.

